

Stort tema: Børn med høreproblemer

TV-tekster: Får vi flere af dem?

Takstfinansiering stækker Hillerød

widex **mindTM440**
the pleasure of hearing

mind440 - glæden ved at høre

*Widex er stolte af at præsentere mind440
– verdens smarteste høreapparat*

Exceptionel lyd

Widex® høreapparater er verdenskendte for deres uovertrufne lyd. Med mindTM440 er lydkvaliteten nu blevet endnu bedre – med endnu bedre teknologi og endnu bedre funktioner.

Afslapning og ro

Med mind440 har Widex skabt det revolutionerende Zen-toneprogram, der kan anvendes, når man ønsker ro og afslapning.

Brugervenlighed

Med SmartSpeak har vi gjort det lettere at betjene høreapparatet. SmartSpeak anvender naturlig, optaget tale til at give besked om høreapparatets funktioner. Hvis du ønsker det, kan mind440 indstilles til at anvende toner i stedet for talebeskeder.

Farver og stil

Med mind440 kan du nemt vælge en farve, der passer til din stil og din smag. Vores unikke farveudvalg strækker sig fra Gyldenbrun teint over Cappucino graduering til Vintersølv.

Fjernbetjening

mind440 høreapparatet kan suppleres med en fjernbetjening, som findes i 2 modeller og tre farver.

Oplev mind440 på www.widex.dk/mind440
eller kontakt Widex på tlf. 4435 5600 for at få tilsendt mind440 info-pakken.

leder

SØREN DALMARK,
LANDSFÖRMANÐ

Julen og børnene

Julen nærmer sig, og så er der traditionelt fokus på familien og børnene. I dette nummer af Hørelsen er netop børnene og deres forældre et særligt tema. At have børn kan være en krævende opgave, og når der så samtidig er et hørehandicap med i billedet, så kræver det ekstra ressourcer.

Derfor er det af stor betydning, at kunne mødes med ligestillede - det gælder de voksne, og det gælder børnene.

På landskurset og årets øvrige fællesarrangementer er der god mulighed for at erfaringsudveksle og "tanke op".

Ud over det store frivillige arbejde, der foregår indenfor foreningen, er der også behov for, at det offentlige system er til stede med rådgivning og støtte.

Der er stort behov for specialrådgivning i forhold til barnet med høretabet.

Svært hørehandicappede børn og døvfødte børn bliver CI-opereret.

Det giver oftest et rigtig godt resultat og er en stor lettelse i forholdt til kommunikationen i familien og med omverdenen.

Det er dog ikke alle operationer, der giver lige godt resultat, og under alle omstændigheder vil det være et stort eller meget stort behov for specialundervisning til børnene.

Til slut en julehilsen til alle Høreforeningens mere end 10.000 medlemmer.

indhold

- 6 Tekstning på halvvejen
- 8 Fagligheden burde samles
- 10 Kommunalt kommunikationscenter til tælling
- 14 Svævende svar om Meniett fra to regioner
- 16 Høreforeningen er afhængig af gaver og arv
- 17 Tema: Børn med høreproblemer
- 34 Forårskurser 2009

Hvert nummer:

- 36 Teknikken
- 38 Mellem medlemmer
- 39 Aktiviteter og adresser

hørelsen

NR. 10 • DEC 2008 • UDGIVET AF HØREFORENINGEN

Redaktion:
Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
e-mail: hoerelsen@hoeforeningen.dk
Tlf.: 3675 4200 • Fax: 3638 8580
Teksttelefon: 3638 8573
Ansv. redaktør: Irene Scharbau (DJ)
Aktivitetsoversigt: Helle Simonsen
Layout: Par No 1 a/s
Tryk: Scanprint a/s

Annoncer: media-people
Annoncetelefon: 39200855
mail: info@media-people.dk
Deadline for januar-nummeret:
Annoncer: 10.12.08
Aktiviteter: 04.12.08
Oplag: 12.000 • ISSN 0018-4934.
Forsidefoto: Ian Broo

Netværksgrupper for alle

Høreforeningen har haft så gode erfaringer med sit projekt netværksdannelse, at alle medlemmer med en mail-adresse nu har mulighed for at tilmelde sig en netværksgruppe.

Tidligere har det været specialgrupper som f.eks. erhvervsaktive, men har man behov for at mødes med andre med høre/øreproblemer, kan alle medlemmer nu henvende sig. Læs mere på www.horeforeningen.dk/netvaerksgrupper

MP3-afspillere kan ødelægge hørelsen

Ifølge en ny rapport fra EU-Kommissionen er der mellem fem og ti procents risiko for helt at miste hørelsen, hvis man dagligt lytter til sin mp3-afspiller i en time.

De skræmmende tal får nu EU til at overveje at sætte grænser for, hvor højt mp3-afspillere må spille.

Men Høreforeningens formand, Søren Dalmark, mener ikke at lovgivning er den rigtige vej at gå. – Selv om man via software sætter grænser for volumen, vil dem der vil, finde måder at omgå det på. I stedet bør der gøres mere, fx via kampagner, for at fortælle de unge om risikoen for høreskader ved brug af mp3-afspillere, siger Søren Dalmark

Gigt og høretab

Hvis du lider af gigt, kan det være en god idé, at du får undersøgt din hørelse. En undersøgelse fra Universitetshospitalet i Valencia har vist en sammenhæng mellem gigt og høretab: 43 % af gigtpatienterne havde også høretab. Kilde: hoerelse.info

Samlet løsning i nyt Oticon-apparat

Oticon har netop introduceret sit nye Dual-apparat, hvor det på begrænset plads er lykkedes at komprimere funktionalitet fra såvel en højtydende PC og et støjeliminerende headset og samtidig tilbyde trådløs forbindelse til mobiltelefoner, TV, MP3-afspiller og andre moderne underholdningsteknologier via Bluetooth-teknologi.

Ønsket har været at kombinere design, lille størrelse og den nyeste teknologi i et.

Ifølge Oticon gør Dual det muligt for folk med høretab at opleve "spatial sound" – et fænomen, som gør det lettere at identificere, hvor lyd kommer fra. Denne "lokaliserings-effekt" er et meget vigtigt element i normal hørelse, som har været svært at rekonstruere i et traditionelt høreapparat. Med et Dual høreapparat på hvert øre, kommunikerer de to apparater trådløst med hinanden på en måde, der efterligner hjernens egen måde at arbejde på i synkroniseringen af lyd fra begge ører. Hermed får brugeren, siger Oticon, bedre talegenkendelse og genkendelse af lyde i det omgivende miljø, og det bliver lettere at eliminere forstyrrende baggrundsstøj og fokusere på de lydkilder man ønsker, eksempelvis en samtale.

Oticon Dual kan bruges sammen med en såkaldt streamer, der ligner en MP3-spiller. Via denne bliver det muligt at forbinde til eksempelvis en mobiltelefon eller et GPS-system.

Undersøgelse af høretab-påvirkning

Nedsat hørelse bliver ofte omtalt som et "usynligt handicap", og de færreste med normal hørelse kender til de sociale og psykiske følger af et lyd- eller hørehandicap. Det til trods for, at op mod hver 6. europæer har lyd- eller hørehøreproblemer.

Uvidenhed bekæmpes bedst med viden – Derfor har organisationen 'Hear-it' har startet en undersøgelse for at få mere viden om, hvordan nedsat hørelse påvirker dagligdagen. Læs mere på hear-it.org

Stagnerende salg af høreapparater

Finanskrisen betyder nu, at også salget af høreapparater bremser i både USA og Europa.

Kriserne på de finansielle markeder og den generelle økonomiske usikkerhed får forbrugerne til at stoppe køb af høreapparater, hvilket går ud over både producenter og forhandlere, noget branchen ikke har set i mange år.

"Problemstillingen skal deles op i to. Dels den underliggende konjunkturfølsomhed, som givetvis er der i et vist omfang, specielt i USA. Og så er der en ekstraordinær chokeffekt, som kan relateres til spidsen på bankkrisen både i Europa og i USA over de seneste uger. Jeg tror, den har paralyseret en væsentlig del af den typiske kundeskare til høreapparater, siger Klaus Madsen, der er aktieanalysechef i Handelsbanken Capital Markets.

Kilde: Børsen 15/10/200

U\$A-millioner til tinnitusforskning

Det amerikanske forsvarsministerium Pentagon har afsat 50 millioner dollars til tinnitusforskning.

Op mod 50 procent af de soldater, som vender hjem fra brændpunkter som Irak og Afghanistan, har tinnitus. Sammen med det faktum at ca. 12 millioner amerikanere lever med lidelsen

har det fået det amerikanske forsvarsministerium til at sætte ca. 300 millioner kroner af til forskning i tinnitus.

Og der er brug for ny viden og behandling på dette område. Den stigende brug af bl.a. MP3-afspillere skaber en voksende gruppe af tinnituspatienter i hele verden. (Kilde: hoerelse.info)

Tak for støtten

I år har det for første gang været muligt for virksomheder at støtte Høreforeningen via et virksomhedsmedlemskab.

Samtidig kan de få hjælp til at fastholde medarbejdere med lyd- og høreproblemer.

Det er vigtigt for Høreforeningen, at vi har den nødvendige økonomi til at gennemføre aktiviteter til gavn for medlemmerne og høresagen i Danmark.

Der er mange fordele ved et virksomhedsmedlemskab af Høreforeningen:

- Hjælp til at fastholde medarbejdere med høreproblemer gennem gratis besøg på virksomheden af en uddannet høreguide til f.eks. et fyraftensmøde eller medlemsmøde
- Fem eksemplarer af medlemsbladet 'hørelsen' tilsendt 10 gange årligt
- Fast visning af virksomhedens navn og logo på Høreforeningens hjemmeside
- Virksomheden nævnes i medlemsbladets december nummer med tak for støtte. Hørelsen sendes til mere end 10.000 medlemmer samt hørélæger, apoteker og biblioteker over hele landet.

Det enkelte virksomhedsmedlemskab kan tilpasses, så fordelene passer til virksomhedens behov.

I år takker vi følgende:

Advokatfirmaet Theil Andersen

Audionova

Auri Hørecenter

Ida Institute

Hør Bedre I/S

Phonak

Desuden har et antal virksomheder ønsket at tegne medlemskab anonymt.

Brugerbetalt pant er ingen løsning

Et høreapparat hører til i øret på brugeren – ikke i en skuffe. Men der havner de ifølge en ny undersøgelse alt for ofte. Høreforeningen opfordrer til, at man satser på bedre tilpasning og vejledning til brugerne.

13 % af høreapparatbrugerne i en ny undersøgelse benytter aldrig deres høreapparat. Ørepropper der generer, dårlig lyd kvalitet og problemer med at betjene apparaterne er skyld i, at mange mennesker med høreproblemer opgiver at benytte deres høreapparater. Men det er problemer, der kan løses med bedre tilpasning af apparaterne og anden opfølgning. Det viser undersøgelsen "Brug af høreapparater fem år efter tildelingen", af Steen Gimsing, overlæge på Vejle Sygehus.

– Høreapparaterne skal op af skufferne og ind der, hvor de hører til: Nemlig i ørerne!

Det siger Høreforeningens formand Søren Dalmark.

– Vi ser alt for mange mennesker, der ikke får et ordentligt udbytte af deres apparater. Det er derfor apparaterne havner i skuffen. Løsningen er opfølgning i form af bedre tilpasning af apparaterne og pædagogisk vejledning i brugen af apparaterne, siger Søren Dalmark.

Søren Dalmark er meget uenig i forslaget om, at man skal betale pant for sine høreapparater. Det har Kaare Graversen (DF), næstformand i Kommunernes Landsforenings (KL) social- og sundhedsudvalg, ellers foreslået.

– Det er et dårligt forslag af to grunde: For det første har alle, der får høreapparat, brug for det, for at blive kompenseret for en dårlig hørelse. Hvis de ikke kan bruge deres apparater, skal de hjælpes med bedre opfølgning. En kortsigtet økonomisk forpligtelse i form af et pant-system er ikke en løsning, siger Søren Dalmark.

– For det andet er det kun muligt at indføre en pant-betaling i det offentlige system. Alle dem, der har købt deres høreapparater med tilskud hos en privat forhandler, ejer deres apparater ifølge købeloven, fastslår Søren Dalmark og spørger

– Vil Kaare Graversen lave forskellige løsninger for dem, der køber deres høreapparater privat og dem, der får dem via det offentlige – og hvorfor kun brugerbetalt pant på høreapparater – hvad med benproteser og gangstativer. Skal der også betales pant for dem? Hvor går grænsen?

Tekstning på halvvejen

DR skal have en midtvejsplan for tekstning af alt tv klar. En vanskelig opgave, men Tv-direktør Lars Grarup siger, at DR vil løse den

AF SEBASTIAN SWIATECKI

Som en af modydelserne for at få licensmilliarder fra staten har Danmarks Radio, DR, for to år siden skrevet under på, at alle programmer skal være tekstet senest i år 2012. Det vil sige om tre år.

Det samme gælder for TV2. Også her skal opgaven være løst om tre år.

Dette er et gennembrud efter mange års kamp for at få DR til at gøre det selvfølgelig: At tekste alle programmer som en service for de hundreder af tusinder seere med hørehæmmede, som derfor er afhængige af undertekster for at se tv.

Det er noget Høreforeningen har været indblandet i at få igennem på mange måder, f.eks. ved at 'hørelsen' skrev om positive udenlandske erfaringer med brug af computere, Talegenkendelse, som kan skrive det ned, der bliver sagt, lynhurtigt. Det betyder, at man kan lægge undertekster på, mens

programmerne kører. Det er ikke mindst af betydning for tekstning af live-tv, såsom valgprogrammer, der bliver sendt direkte.

Ministerplan

Det var noget daværende kulturminister, nuværende justitsminister, Brian Mikkelsen, personligt har forholdt sig til, da han deltog i en artikel til 'hørelsen'. Han skrev direkte ind i den, at han ville sørge for tekstning. Efter en kort debat internt i DR, der også kørte lidt i dagbladene om, hvorvidt han nu også var deres chef, blev det sådan.

De to tv-stationer har kontraktligt skrevet under på dette, og på at de meget snart, per 1. januar 2009, skal have en midtvejsplan klar for, hvordan opgaven skal løses trin for trin frem mod at alt er tekstet senest den 1. januar 2012. Det bliver interessant at se denne midtvejsplan efter nytår.

I dag bliver noget tekstet og andet ikke. Dette er frustrerende for mange brugere med nedsat hørelse, der er afhængige af TV med undertekster som god nyheds-, informations-, kultur-, og underholdningskilde. Hvad bliver tekstet, hvad ikke? Hvorfor ikke lige i dag, når det samme program blev tekstet ved genudsendelsen sidste uge?

Tidsnød, lyder begrundelsen fra DR oftest. Det er vanskeligt at hænge DR og TV2 op på noget her, da stationerne jo ikke er forpligtet til at tekste det hele før 2012.

Spændende

Af flere grunde bliver det spændende, om DR overholder kontrakten, og hvor godt.

Spændende for de godt 300.000 mennesker i Danmark, der har et høreapparat. Spændende for de op mod 800.000 mennesker med nedsat hørelse. Også spændende for de ca.

50.000 svært hørehæmmede og for de ca. 8.000 døve.

Lidt spændende for den tidligere kulturminister, nuværende justitsminister, og dermed også for regeringen og folketingets andre partier, der jo også er interesserede i at alle aftaler DR indgår, bliver håndteret og overholdt godt.

Spændende, også fordi det ser ud som om, DR er tvunget ind i aftalen efter årtiers effektive undvigemanøvrer til skade for en betydelig befolkningsgruppe med hørehæmmede.

Utrygheden

Utrygheden består. At DR ikke overholder aftaler er jo set, da DR ikke havde styr på regningen til sit nye byggeri. Det er gået ud over de penge, der er til at lave tv. Selv om betingelsen for at få lov til at bygge nyt var, at prestigebyggeriet til organisationen ikke ville gå ud over det, organisationen er sat i verden til: At lave kvalitets-tv til licensbetalerne.

Dette har skadet DR's renommé og goodwill mange steder, og det samme bliver tilfældet, hvis DR ikke udviser rettidig omhu omkring tekstning nu:

Såsom at have en god plan klar for de næste tre år, sådan som man har forpligtet sig til.

Såsom at sørge for at skære igennem med hensyn til særinteresser hos DR, der meget vel kunne tænkes at ville bruge pengene til noget andet.

Der er tale om stærke kræfter, der rives om pengene hos DR, uden at tænke nok på helheden. Et skadeligt, men langt fra ukendt fænomen for store organisationer, DR, såvel som andre.

Det bliver sjovt, når public service kanalerne i 2012 skal tekste alt. Indtil videre er det aktuelle stof fortsat nedprioriteret. Foto: scanpix.

Rette mand

Den helt rette mand til at give en melding om det modsatte – at DR tager sagen meget alvorligt, at DR har styr på sagerne, at DR kan, og vil, skære igennem og overholde kontrakten, er tv-direktør, Lars Grarup med en organisation på 100 ansatte under sig. Adspurgte herom var essensen i det han sagde til Hørelsen:

– Det er simpelt hen indbegrebet af DR's forpligtigelse at nå så mange danskere som muligt, så vi tager teksteopgaven meget alvorligt. Vi skal nok opfylde vores forpligtelser.

Den gode snak med Lars Grarup handlede også om, hvorvidt han kendte til opgavens omfang, og de væsentligste faldgrubber, ikke mindst på edb-siden.

Talegenkende-software i en dansk version er således lig med krævende, dyr, softwareudvikling. Talegenkende-softwaren skal være ret perfekt i sin danske version, for at tekstningen er bare nogenlunde god nok.

Årsagen er, at edb-mæssig talegenkendelse er en så vanskelig disciplin

for en computer. Det er desværre ikke nogen selvfølge, at softwaren er god nok, sådan som den foreligger nu i sin danske version. Også derfor kan teksteopgaven nemt komme til at koste mere end DR budgetter med, og det her, Lars Grarup, som manden med styr på tingene og hånden på roret, kan gøre en forskel, hvis han hele vejen gennem forløbet de næste tre år holder skarpt øje med udviklingen. Vel vidende at det er en vanskelig opgave, og at det kan gå skævt. Det fik han at vide på en pæn måde ved samtalen til denne artikel.

Eksempelvis BBC i England tekster effektivt med brug af Talegenkendelse. Spanien har gjort det i 14 år. Tyske ZDF er godt i gang. Sverige er også godt i gang med at tekste, foruden en række andre europæiske lande.

Til denne artikel er der ikke søgt kontakt med TV2, som også bruger Talegenkendelse nu. En presset økonomi og tale om konkurs, gør det endnu vigtigere at holde TV2 fast på den skriftligt bindende aftale med staten om tekstning af alt tv inden 2012.

Info

Høreforeningen følger tekstning tæt

Høreforeningen har i mange år arbejdet for at sikre bedre TV-tekstning for mennesker med høreproblemer. Vi har bl.a. haft tæt kontakt til folketingspolitikere – også i forbindelse med den seneste public service-aftale, og det har afspejlet sig i aftaletekstningen. Ligeledes har vi ad flere omgange haft kontaktmøder med TV-stationer for at styrke dialogen og forståelsen for hørehæmmedes og døvblevnes behov for tekstning.

Høreforeningen mener fortsat, at kvaliteten og omfanget af tekster på Tv kunne være bedre, ikke mindst set i lyset af de seneste års store teknologiske landvindinger på bl.a. talegenkendelse. Andre lande har teksten meget mere i mange år.

Desuden er der fortsat et stort behov for tekstning af aktuelle TV-programmer. Hvis det er samfundets mening, at mennesker med funktionsnedsættelser skal fungere på lige vilkår med andre, er det naturligt, at man også kan tale med om aktuelle tv-udsendelser. Både de nyhedsprægede og de mere kulturelle som f.eks. større sportsbegivenheder. IS

CENTERLEDERS BUD PÅ EN UKOMPLICERET HØREVEJLEDNING

Fagligheden burde samles

Interview: Når man står som ny bruger og skal have hjælp til sit høreapparat, er der alt for mange døre, man skal ind og ud af, og det er forskelligt fra kommune til kommune, hvordan hjælpen tilbydes. Fagligheden burde samles ét sted, mener Eskild Petersen leder af Center for Specialundervisning i Roskilde

AF JOURNALIST EVA HELENA ANDERSEN

Efter kommunalreformen i 2007, hviler høreapparatlovgivningen på de enkelte kommuner. Derfor ser det meget forskelligt ud i Dagens Danmark, hvor vejledningen i anskaffelsen af høreapparater kan variere fra kommune til kommune.

Kontakten mellem høreklub og høreinstitut i de enkelte regioner varierer også, men mange steder forsøger man at skabe en helhed for den enkelte bruger via samarbejde, blandt andet i Roskilde, hvor Eskild Petersen er leder af Center for Specialundervisning, som

Roskildes høreinstitut er en del af. Hvor høreklubben er placeret på hospitalet, tager høreinstituttet sig af den pædagogiske efterbehandling.

Nogle steder regulerer man apparaterne. Flere steder kommer høreopdagere på klinikken et par gange om ugen.

– Hos os kan man få en tid hos en høreopdagere. Der kan være forskellige vanskeligheder i forbindelse med høretabet. Måske har du problemer med at bevare dit job. Her har vi også socialrådgivere, der kan hjælpe med det. Det kan også være, at du har så store problemer, at du synes, det er for svært

CV Eskild Petersen:

1990	Cand. phil. i audiologopædi Københavns Universitet
1986-1998	Logopæd ved Københavns Kommunes Specialundervisning for Voksne
1998-2002	Leder af Høreopdagisk afsnit, Gentofte Amtssygehus
2002-2004	Leder af Kurhus rehabiliteringscenter for hjerneskadede, Dianalund
2004-2008	Leder af Center for Specialundervisning Roskilde

Center for Specialundervisning i Roskilde kommune dækker både ungdomspsykiatri, fritidstilbud, tale-høreinstitut og synsinstitut

at kommunikere i en gruppe eller, at du er en af de mange, der synes, det er pinligt at melde ud til omgivelserne. Så kan du komme til en samtale med nogle hørepädagoger, der vil sidde og bearbejde dine egne fordomme, og du vil muligvis komme på et hold, hvor du møde andre med høreproblemer, forklarer Eskild Petersen.

– Hvis jeg er en ældre dame, der godt kan se, at jeg har et høreproblem men ikke rigtig ved, hvor jeg skal gå hen?

– Så vil vores hørepädagoger guide dig. Det gode ved Roskilde og omegn er at vi har en meget tæt kontakt til både det offentlige og de private klinikker.

Komplicerede og ukomplicerede høretab

– Nogle kan sagtens bruge høreapparaterne uden større pædagogiske opfølgninger, mens andre virkelig har brug for hjælp, mener Eskild Petersen og tilføjer:

– Man skal passe på ikke at gøre alle høreproblemer mere komplicerede end de er. Hvis man adskilte de ukomplicerede høretab fra de komplicerede høretab og førstegangsbrugerne, kunne man afhjælpe nogle af de lange ventetider.

– Hvordan vil du definere et ukompliceret høretab?

– Det er en hørehandicappet, der i forvejen er høreapparatsbruger, hvis hørelse ikke er skredet nævneværdigt siden sidst, hun fik taget audiometri, og hvor der ikke er sket nogen væsentlige ændringer i vedkommendes tilværelse. Hun ville kunne piske igennem køerne og komme i et regi som vores for eksempel, hvis vi har apparatur og personale til det. Det er urimeligt, at folk skal stå og vente i så lang tid, mener Eskild Petersen og foreslår:

Flyt myndighedsansvaret til fagpersoner

– Vi ville godt kunne gøre det hos os. Vi tager os jo ikke af den første del af opgaven med tilpasningen af høreapparater. Så mit rationale er, at måske kunne vi gøre det selv. I de fleste kommuner kender man intet til høreproblemer og tilpasninger. Det er klinikken på sygehuset, der behandler, mens kommunen betaler et tilskud til regionen for at varetage opgaven. Her tror jeg man med fordel kunne lave en anden ordning som kommunesamarbejde, hvor kommunerne overtog noget af ansvaret, især for de ukomplicerede høreapparatsbrugere. Med behandlingen mener jeg at måle audiometrikurven, finde den rigtige type høreapparat og tilpasse høreapparatet, forklarer Eskild Petersen.

I dag er det kommunen, der beviliger betalingen af alle høreapparater både i det offentlige og private regi, men det er en helt ny opgave.

– Nu har de fået ansvaret for høreapparater, kun fordi de skal udbetale tilskuddet, siger Eskild Petersen, der ikke synes, at der er nogen grund til at have en myndighedsopgave, når det bare er et spørgsmål om at udbetale penge.

– De høretekniske hjælpemidler har sygehuset jo reelt set intet at gøre med, men det har de alligevel indirekte, for de risikerer at udlevere nogle apparater, som ikke er kompatible til de høretekniske hjælpemidler, som brugeren senere, typisk i vores regi, bliver opmærksom på. Vi ville gerne overtage bevillingskompetencen. Det er fuldstændig ulogisk, at vi efter vi har afprøvet et høreteknisk hjælpemiddel og kan se at det virker, skal til at søge om tilskud hos en ergoterapeut, der sidder og undrer sig over, om det nu også kan passe og skriver frem og tilbage om et eller andet hjælpemiddel til Fru Hansen.

Verdens mest komplicerede høreomsorg

– Hvad gælder høreomsorg tror jeg ikke, at der er noget andet land der er så kompliceret som Danmark. Man kunne gøre som i USA, her er det relativt enkelt. Her har man en 'audiologist' som i princippet svarer til audiologopæd og audiologiassistentuddannelsen på én gang og kan det hele: fjerne ørevoks, diagnosticere, foretage audiometri og tilpasse høreapparater. Så personen, der kommer ind ad døren, starter hos samme audiologist, der til sidst efterregulerer høreapparaterne, siger Eskild Petersen og mener, at man her i landet med fordel kunne benytte den model:

– Det optimale ville være nogle tværfaglige rehabiliteringshuse, hvor folk kunne komme og få en samlet behandling af færrest mulige mennesker. Et tværfagligt hus, hvor der både var læger, audiologiassistenter, audiologopæder og øreprotektikere.

– Hvis høreklinikken på sygehuset er eneste mulighed for at samle de forskellige tilbud ét sted, ville det så være en løsning?

– De færreste hørehæmmede opfatter sig selv som patienter, der har et behov, der skal behandles og varetages på et sygehus. På den anden side er så store dele af den danske høreomsorg i dag knyttet til hospitalet, at det kunne være en pragmatisk løsning at lægge hele dynen sammen under sundhedsvæsnet, bare for at samle det, fordi det er så forment et formål.

Kommunalt kommunikationscenter til tælling

Hillerød Kommune skal drøfte hvad, der nu skal ske med Hillerød Kommunikationscenter, der er på vej i økonomisk uføre, hvis årets udvikling fortsætter

AF BENNY LAURIDSEN

En række uheldige omstændigheder har sendt Hillerød Kommunikationscenter til politisk tælling. Centerets fremtid skal i starten af december behandles politisk hos driftsherren, Hillerød Kommune. Susanne Lorentzen, afdelingschef for Voksen og Handicap-afdelingen i Hillerød Kommune, forklarer til Hørelsen:

– Der er et analysearbejde i gang nu. Hvilke muligheder, vi konkret arbejder med, vil jeg ikke sige noget om, for det skal først drøftes i social- og sundhedsudvalget – og det skal også i økonomiudvalget pga. organisatoriske og økonomiske konsekvenser af de muligheder, udvalget til december beslutter sig for at indstille til behandling i byrådet.

Susanne Lorentzen betegner Kommunikationscenterets problem som “et

væsentligt merforbrug i 2008”. Et merforbrug, hvis årsager skal findes i overgangen fra kommunale abonnementsordninger til takstfinansiering, overgang til ny visitationsmodel i kommunerne, samt et markant fald i efterspørgslen efter Kommunikationscenterets ydelser.

Tæt på smertegrænsen

Agnete Selvejer er forstander på Hillerød Kommunikationscenter. Hendes forklaring på centerets problemer og mulige konsekvenser lyder:

– Vi henter ikke de penge hjem, som vi skal. Så vi har måttet reducere i medarbejderstaben – cirka ti stillinger fordelt over alle opgaveområder. Vi får færre henvendelser på høreområdet, fordi flere vælger at bruge private. Fortsætter udviklingen som hidtil, bliver vi for sårbare, og så er vi i en situation, hvor borgerne vil kunne mærke det. For så vil vi mangle ekspertise inden for forskellige specialområder, f.eks. tinnitus. Vi vil ikke have økonomi til at dække områderne ind som hidtil. Og i lyset af, vi i dag er tæt på smertegrænsen, kan det blive nødvendigt at overveje at lave sammenlægninger af tilbuddene på området, så vi fortsat kan levere borgerne de ydelser, de har brug for.

Brat overgang til takstfinansiering

De sammenlægninger, forstanderen taler om, vil kunne blive med de to regionale institutioner Tale-Høre-Instituttet og Center for Syn og Kommunikation, der også har mærkbare økonomiske problemer.

Agnete Selvejer forklarer uddybende, at Kommunikationscenteret og de to regionale institutioner overgik fra abonnementsordninger med kommunerne til at være takstfinansieret den 1. januar i år. Beslutningen om takstfinansieringen blev taget i november – mindre end to måneder før igangsættelsen.

– Det var en meget brat overgang. Det skabte problemer hos os og hos kommunerne. Borgerne har stadigvæk hele året kunne bestemme hvor, de vil udredes. Men bagefter var det så kommunerne, der skulle stå for at visitere dem videre i systemet. Det var også en stor ændring, som en del af vore dækningskommuner havde svært ved at løfte i foråret. Senere gik sundhedspersonalet, og dermed også de kommunale medarbejdere, der skulle visitere folk videre efter udredning, i strejke, siger Agneta Selvejer.

Har vi dit rigtige postnummer?

Hvis du har fået nyt postnummer i forbindelse med kommunesammenlægningen, vil vores medlemsafdeling meget gerne vide det. Kommunesammenlægningen har bl.a. givet flere af de samme vejnavne, og det kan betyde forkert post. Så

skriv eller ring til medlemsafdelingen: medlem@hoeforeningen.dk eller 36754200.

Ændringer i kontingent til Høreforeningen

Hovedbestyrelsen har på sit novembermøde besluttet, at kontingentet for år 2009 stiger en smule.

Pr. 1.1.2009 vil det betyde, at et medlemsskab stiger fra 250 kroner til 260 kr. pr. år, og et familiemedlemsskab stiger fra 375 kroner til 390 kr. pr. år. Stigningen er 3,88 procent og følger nettoprisindekset.

Holstebro tilbage til Herning

Kommunikationscenteret i Herning overtager høreområdet i Holstebro Kommune

AF BENNY LAURIDSEN

Ny Holstebro Kommune vender fra nytår tilbage til Center for Kommunikation i Herning Kommune.

Center for Kommunikation overtager dermed igen arbejdet med at servicere Ny Holstebro Kommuns borgere med behov for hjælp på høreområdet.

Rehabiliteringschef Lone Holm fra Ny Holstebro Kommune understreger over for Hørelsen, at kommunen har været "meget tilfredse" med Region Midtjylland, der i en periode har været leverandør af ydelser på høre-, syns- og

kommunikationsområdet. Hun siger:

– Men Holstebro Kommune har hele tiden ønsket at indgå én samlet aftale med én leverandør på dette område, dækkende hele området og med lokal forankring. Som følge af, at Århus Kommune og Viborg Kommune tidligere på året overtog hver deres del af Center for Syn og Kommunikation fra Regionen, er dette ikke længere muligt i Region Midtjyllands tilbud.

– Vi kender fra tidligere Center for Kommunikation i Herning og har bestemt forventning om, at indsatsen fra Herning fint vil leve op til Regionens tilbud samtidig med, at borgerne i Holstebro Kommune er sikret en lokal forankring.

Ole Arndal, forstander for Center for Kommunikation i Herning Kommune,

er glad for Holstebro Kommune er "vendt tilbage i folden".

– Så fra nytår er vores dækningsområde stort set som før kommunalreformen – nemlig det der før hed Ringkøbing amt.

Forstanderen oplyser, at man i skrivende stund – primo november – er i gang med at ansætte personale, der skal tage sig af opgaverne i Holstebro Kommune.

John Jørgensen, forstander for Tale-Høreinstituttet i Region Midtjylland, beklager at man ikke længere kan fortsætte det "udmærkede samarbejde" med Holstebro Kommune.

– Vi tager beslutningen til efterretning, og vi skal nu til at se nærmere på, hvordan vi får situationen på personaleområdet til at gå op for hele Tale-Høreinstituttet, siger John Jørgensen.

GIV DEM EN **GOD** START

SCOLA™ FM-system er vores svar på de mange ønsker, som audiologer, lærere, høreapparatbrugere og deres familier har givet udtryk for.

For børn med hørenedsættelse er det vigtigt, at hverdagen bliver så optimal som mulig, specielt når det gælder kommunikation og sprogudvikling.

SCOLA giver børn med hørenedsættelse de bedste betingelser for at høre og forstå tale i omgivelser med støj og dårlig akustik. Det giver den, der taler, en følelse af nærhed, gør den daglige kommunikation lettere og bidrager til barnets sproglige og sociale udvikling.

Videnskabelige studier peger på, at små børn generelt har sværere ved at høre tale, når der er baggrundsstøj, end ældre børn og voksne. Med SCOLA™ FM-system vil barnet kunne høre tale – både sin egen og andres – i langt flere situationer. Dette har stor betydning for det lille barns taleudvikling.

SCOLA systemet består af tre kommunikationsenheder, som tilsammen udgør en effektiv FM-kommunikationsløsning: SCOLAflex modtageren og SCOLAteach senderen eller SCOLAtalk senderen.

9 504 0461 010

**FÅ YDERLIGERE
INFORMATION PÅ
TLF. 4435 5600 ELLER
WWW.WIDEX.DK**

WIDEX[®]
high definition hearing

SCOLA[™]
Straight talk by Widex

Foto: Fra indvielsen af Metroen.

Metro: Døvblevne mangler information

AF IRENE SCHARBAU

Et af Høreforeningens døvblevne medlemmer kørte med metroen fra Nørreport mod Christianshavn. På Kongens Nytorv gik folk imidlertid ud, og toget kørte tilbage til Nørreport!

Det undrede naturligvis vores medlem, at folk steg ud, men hun kunne ikke se nogen steder, at toget skulle tilbage, før det var sat i gang.

Metroens kundeservice beklager hændelsen og forklarer, at driftsproblemer er årsagen til returneringen til Nørreport. Men metroen undlader at svare på spørgsmålet om, hvad man vil gøre for information til døvblevne.

Da vores medlem igen stiller spørgsmålet, får hun det svar, at der er teleslynge i metroen.

Nu kan døvblevne jo ikke bruge en teleslynge. Desuden er teleslyngen i metroen koncentreret om nødopkaldsapparatet i vognene.

Dette erkender Metroen også i en senere mail.

I forbindelse med indvielsen af metroen i 2002 lovede den systemansvarlige fra metroens byggeledelse, at alle ekstraordinære hændelser også ville blive tekster på displayet.

Men det er tilsyneladende noget, Metroen helt har glemt.

I forbindelse med et tilgængeligheds-møde omkring opstarten af den nye metro cityring, fortæller formanden for Høreforeningens tilgængelighedsudvalg, Carsten Hussing, at ingen længere er i tvivl om, at der også skal indføres langt bedre tilgængelighed for døvblevne og hørehæmmede end i den gamle metro.

– Projektet vil være 10 år undervejs, og alle er sikre på, at udviklingen bl.a. vil give digitale skærme i alle tog, hvor også det, der bliver sagt i højttalerne vil blive skrevet. Jeg håber, problemerne med information vil dø ud med de nye metro-modeller, siger Carsten Hussing.

Så kan vi bare håbe, at de nye skærme også bliver indført i den gamle metro.

Randers gør noget ved det!

Høreforeningens Randers-afdeling har indledt en kampagne, der skal få folk til at gøre noget ved deres høreproblemer.

Derfor stiller foreningen op til alle arrangementer, hvor det er muligt at reklamere for høresagen. Sidst var det på sundhedsmessen i Randers Sundhedscenters d. 7 oktober, hvor der var ca. 900 besøgende fra kl. 13 – 18.

– Vi var tre på standen og vi havde nok at se til, fortæller Svend Aage Busk fra lokalafdelingen.

18. november gik det løs igen, da Frivillighedsværket holdt "minimarked". Lokalforeningens budskaber er bl.a.

- At det ikke er flovt ikke at kunne høre- hvis man gør noget ved det!
- At man kan få hjælp til at høre bedre.
- At der er meget man selv kan gøre for at høre bedre.
- At der er nogle hensyn kollegaer og pårørende kan tage.

Hvad giver dig hele din verden – lige i øret?

Siemens Tek fjernbetjening med Bluetooth.

Nu kan du kommunikere hurtigt og direkte med Siemens Tek™ – den effektive, trådløse forbindelse, der sender stereolyd til udvalgte Siemens høreapparater fra mobiltelefonen, tv'et og iPod'en.

www.siemens.dk/horelse

Hør mere på tlf. 63 15 40 00 hos Siemens Høreapparater A/S.

Answers for life.

SIEMENS

Svævende svar om MeniETT fra to regioner

En skandale. Lad os bare tage konklusionen først

AF RENATE KAUSCHWITZ, FORMAND FOR MENIÈRE UDVALGET

Det er en skandale, når regioner undslår at give menièrepatienter mulighed for behandling med MeniETT.

To ud af fem regioner kan nemlig ikke svare fyldestgørende på fem åbne spørgsmål.

Nogle steder siges det lige ud, at MeniETT er for dyr: F.eks. skriver Peter Illum, overlæge på Viborg sygehus, i et brev den 21.06.07 til sin patient Connie Sloth Nielsen:

"Jeg mener der imod, at apparaturet er for kostbart, og også noget besværlig at bruge, til at man kan udlevere det til enkeltstående tilfælde, da sygdommen er så påvirkelig af eksterne faktorer af alle arter."

Høreforeningen har det seneste år undersøgt patienternes muligheder for at få tildelt en MeniETT, og det er der stadig store problemer med, selv om Sundhedsstyrelsen i 2003 fastslog, at en MeniETT er et behandlingsmiddel, og derfor bør stilles til rådighed af amterne, nu regionernes sygehuse.

Når de gængse medikamenter som Betaserc og Vastarel ikke har hjulpet tilstrækkeligt på Menières Sygdom, viser videnskabelige dokumentation og tests, at mange ved hjælp af en MeniETT er i stand til at forblive i arbejde med kun ganske få sygedage.

Derfor mener Høreforeningen, at en MeniETT bør afprøves, før man overvejer de mere risikofylde indgreb som gentamycinbehandling og neurektomi.

Uvidenhed

Høreforeningen har i adskillige år arbejdet for at påvirke myndighederne til forståelse af MeniETTs betydning for at holde mennesker i arbejde, da der er en vis usikkerhed og uvidenhed på området.

Tidligere blev en MeniETT betragtet som et hjælpemiddel, udleveret gennem hjælpemiddelcentralen og betalt af kommunen.

I 2003 slog den sociale ankestyrelse fast, at MeniETT'en er en behandlingsmiddel til brug for behandling af patienter med Menière's sygdom.

Derfor var det tidligere amterne, der gennem deres respektive sygehuse er forpligtet til at udlevere og betale en MeniETT, når lægelig indikation var til stede. Men så begyndte de administrative problemer og det blev ikke bedre de efterfølgende år. Overgangen fra amterne til regionerne gjorde det endnu mere besværligt.

"I dag er jeg næsten anfaldsfri, der kan komme en lille én engang i mellem, så tager jeg MeniETT'en og så er det væk igen."

(Medlem Region Midtjylland)

Har spurgt regionerne

Efter kommunalreformen henvendte Høreforeningen sig i februar i år til landes fem regioner med følgende spørgsmål:

1. Hvorvidt regionen er klar over at denne afgørelse findes?
2. Hvorvidt regionen anvender MeniETT'en til behandling af menièrepatienter?
3. Anvender sygehuse i regionen MeniETT'en før eller efter gentamycinbehandling?
4. Hvilke andre metoder bliver anvendt til behandling af menièrepatienter?
5. Hvilken læge er særlig kyndig i at hjælpe menièrepatienterne?

To svævende svar

To regioner svarede rimelig hurtigt og fyldestgørende, nemlig region Sydjylland og Region Nordjylland. De andre regioner måtte vi her om sommeren rykke for et svar. Det hjalp lidt, fordi nu kom der reaktion fra region Midtjylland som dog ikke gav svar på de stillede spørgsmål. Her gav man først tilbagemelding om, at en MeniETT var en eksperimentel behandling, siden blev svaret ændret til, at MeniETT'en har dokumenteret effekt, men økonomien står i vejen. Alle spørgsmål blev ikke besvaret.

Region Sjælland kom med lidt diffuse svar, og MeniÈreudvalget er bekendt med, at i det mindste et sygehus i region Sjælland melder det ene ud til Høreforeningen, men siger det stik modsatte til patienterne, der ansøger om en MeniETT. At netop en patient fra dette sygehus har henvendt sig med sit problem vedr. MeniETT'en til menièreudvalget er "bare" en lille spændende detalje.

Region Hovedstaden kom at sidst også med et meget detaljeret svar.

Medlemmernes erfaringer

MeniÈreudvalget havde i måneder april – juni 2008 efterlyst erfaringer med MeniETT'en blandt Høreforeningens medlemmer. Mange kom med deres personlige historie.

"Jeg er ikke i tvivl om, at et MeniETT-apparat er nødvendigt for mig for at kunne forblive på arbejdsmarkedet, og i det hele taget bevæge mig omkring uden altid at skulle have nogen ved min side."

(Medlem Region Hovedstaden)

Jeg vil gerne takke jer alle for jeres hjælp ved at medvirke i denne undersøgelse, men også for den tillid, I har

Info

Hvad er en Meniett?

"En Meniett er et apparat, som du selv kan anvende. Apparatets funktion består i at skabe en række trykimpulser, der sendes til øret gennem en plasticslange. Trykimpulserne fortsætter gennem et ventilationsdræn i trommehinden videre ind i mellemøret, hvor de påvirker væskebalancen i det indre øre. Trykimpulserne er svage og giver intet ubehag. Til sammenligning kan det nævnes at trykændringer forårsaget af et normalt nys, er mange gange stærkere. Hvis du hos din ørelæge har fået stillet diagnosen Menière's sygdom, og I sammen har besluttet, at det ville være relevant at prøve

om en Meniett kan hjælpe dig i behandlingen af symptomerne, kan du, eller ørelægen kontakte KEBO MED, for at aftale demonstration og afprøvning af apparatet. Det kan sædvanligvis afprøves gratis i 6-8 uger. En forudsætning for at lokal trykbehandling skal kunne hjælpe, er at du hos ørelægen får isat et lille dræn i trommehinden.

Det har vist sig at anvendelse af Meniett™ hjælper hos ca. 50 % af patienterne med Menière's sygdom.

Hvis det ikke virker i dit tilfælde, leverer du blot apparatet tilbage til KEBOMED indenfor den aftalte periode". Citat fra firmaet KEBOMED

vist menièreudvalget ved at fortælle om netop jeres personlige tilfælde. I kom med rørende, rystende og hårrejsende beretninger om, hvor meget I måtte kæmpe for at få en Meniett eller fik afslag på en.

Fælles for den største del af jer er, at I måtte kæmpe for at få tilkendt jeres Meniett.

En lille del havde valgt at opgive kampen mod det offentlige system og selv at betalt for en Meniett. Undersøgelsen viste, at 85,71 % har gavn af en Meniett. 14,29 % har ingen effekt haft.

"Effekten af Meniett på min tilstand var meget positiv. Jeg oplevede en bedring i min tilstand umiddelbart efter brugen. I den periode Menietten var udlånt til mig, fik jeg en markant bedre livskvalitet".

(Medlem Region Sjælland)

Har regionerne sovet i timen?

Så det lader altså til, at regionerne og deres sygehuse forsøger at tørre arbejdet, bøvet og problemerne af på menièrepatienterne i stedet for selv at få hænderne og pungen ud af lommen.

I mine øjne betyder det, at det offentlige system svigter. For uanset hvad og eventuelle "gode forklaringer", så kan ingen være tjent med den nuværende praksis i to ud af landets fem regioner.

Læs hele artiklen på

www.hoereforeningen.dk

Oticon ♦ Amigo

Amigo – ren lyd i klasseværelset

Selv om du har mange seje venner i skolen, så vil Amigo være den sejeste ven, fordi den har et cool udseende, er holdbar og har den bedste lyd.

Unge med nedsat hørelse har brug for et FM-system i klassen men også i fritiden.

Oticons nye FM-system Amigo byder på større sikkerhed, fleksibilitet, holdbarhed, samt den reneste lyd man hidtil har kendt til. Ingen forstyrrende støj fra f.eks. ventilatorer eller computere.

I Danmark yder vi 3 års garanti på Amigo, fordi den er konstrueret, så den kan tåle at blive tabt, eller at man spilder en kop kaffe ud over systemet.

De små Amigo-modtagere viser om systemet fungerer og om du er på den rigtige kanal. Alt sammen noget der gør systemet mere brugervenligt og giver en lettere og tryggere hverdag.

Vil du vide mere:
www.amigo.oticon.dk

oticon
PEOPLE FIRST

Høreforeningen er afhængig af gaver og arv

Arbejdet for at skabe de bedst mulige forhold for mennesker med høreproblemer er særdeles afhængigt af arvemidler og gaver

AF IRENE SCHARBAU

Høreforeningen har de senere år modtaget færre og færre arvemidler – desværre. Tidligere er foreningen løbende blevet betænkt i medlemmers og andres testamenter, men nu kniber det med midler til arbejder for hørehæmmede, døblevne, tinnitus- og ménière-ramte.

Man kan støtte høresagen på mange måder. Men både arv og gaver er utroligt vigtigt for, at arbejdet for høresagen kan forsætte og også udvikles.

– Hvis man ønsker at støtte Høreforeningen, kan det trækkes fra på selvangivelsen. For foreningen er det en stor fordel at få gavebreve, de såkaldte forpligtelseskontrakter. Hvis vi blot får et af disse

breve om året, hvor man forpligter sig til at give et bidrag årligt i ti år, bliver foreningen automatisk godkendt til skattefrihed, så vi kan modtage arv og gaver skattefrit, fortæller Høreforeningens bogholder, Jane Hochheim.

Høreforeningen lever af Tips- og Lottomidler, arv og gaver samt kontingent.

– Nu når man skal betale kontingent for 2009 kan man også give et ekstra bidrag til foreningen ved at skrive et lille gavebeløb på. Det kan være 10. 40 eller 50 kroner. Det er et signal om, at man anerkender indsatsen, og at man støtter vores formålsparagraf, som handler om forebyggelse og at skabe bedre forhold på høreområdet, siger sekretariatsleder Pia Mikkelsen

Hvis man har brug for rådgivning vedrørende bidrag, kan man kontakte foreningens sekretariat. Høreforeningen tilbyder at dække udgifter til advokatbistand ved testamente.

Gaver

Gaver – store som små – kan du give til foreningen som engangsbeløb, der ikke forpligter til gentagelse, og du kan trække dem fra på din selvangivelse, hvis de overstiger 500 kr.

Du kan indbetale gavebeløb på – girokort – giro 700 20 17 – som medlem er der som nævnt også plads til at tilføje et engangsbeløb på girokortet for kontingent.

– vores bankkonto – reg.nr. 2191 kontonr. 807 56 12207
– check stilet til Høreforeningen

Du kan også oprette et gavebrev:

Med et gavebrev aftaler du at give – enten et bestemt beløb årligt i en ubestemt periode, dog mindst 10 år. – eller et ubestemt beløb, f.eks. en fast procentdel af den årlige geindkomst i en nærmere bestemt periode

Høreforeningen kan fremsende individuelt udarbejdede gavebreve.

Testamente

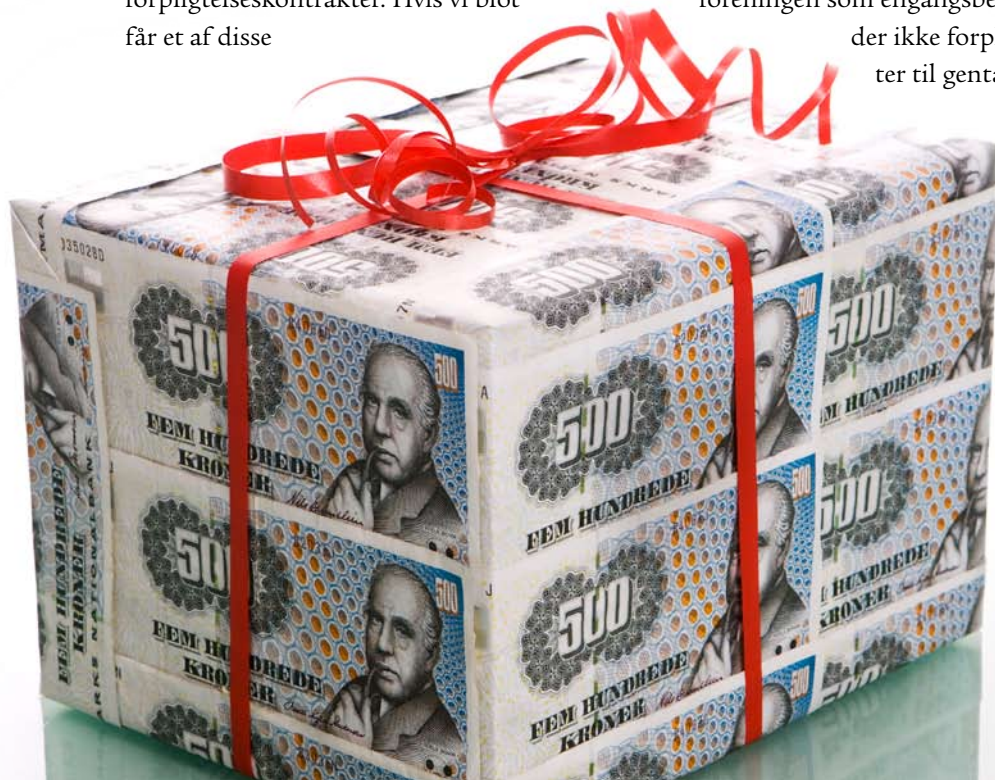
Du kan også støtte høresagen ved at indsætte Høreforeningen i dit testamente.

Høreforeningen er fritaget for betaling af arveafgift. Det betyder, at beløbet ubeskåret går til arbejdet for foreningens formål.

Foreningen tilbyder at dække udgifterne til advokatbistand ved testamente.

Har du spørgsmål om gaver, gavebreve eller testamente, eller ønsker du flere oplysninger om foreningens formål og virke, er du meget velkommen til at rette henvendelse til:

Høreforeningens sekretariat,
Kløverprisvej 10B,
2650 Hvidovre.
Tlf: 36 75 42 00
mail: mail@hoeforeningen.dk

tema: Børn med høreproblemer

TILLÆG I HØRELSEN • NR. 10 • DEC 2008

At høre hvad læreren siger

Der findes mange forskellige slags hjælpemidler til børn. Et af de nye er gavnligt for hele skoleklassen

AF IRENE SCHARBAU

Et barn med høreproblemer har brug for hjælpemidler. Ikke mindst når det skal i skole, hvor støj er et generelt diskussionsemne som arbejdsmiljøproblemer. Men også i hjemmet og når det er på farten, er hjælpemidler vigtige

Et FM-anlæg består af en sender og en modtager. Udstyret bruges ofte i undervisningssituationen, hvor læreren bærer en sender med indbygget mikrofon - og eleven bærer en modtager, som opfanger signalet fra lærerens sender og overfører det til høreapparatet.

I dag findes der adskillige udgaver af FM-anlæg. Fordelen er, at mikrofonerne kan retningsbestemmes, så de fokuserer på den talende og lukker for støj udenom. FM-anlæg sender på bestemte frekvenser.

En audiosko er en lille 'sko', der tilslutter, at en ekstern ledning klikkes på høreapparatet. Ledningen kan for eksempel gå til en håndmikrofon eller til stereoanlæg el.lign.

Moderne høreapparater kan have en lille FM-modtager indbygget i en audiosko, så man trådløst kan modtage signaler fra f.eks. en håndmikrofon.

Et FM-anlæg kan også bruges til at koble mobiltelefon på eller f.eks. musikanlægget derhjemme.

Front Row

Et af de nyeste systemer kommer hele skoleklassen til gode. Hjælpemiddel-firmaet Phonic Ear har de seneste to år

solgt og prøvekørt systemet Front Row, som er et lydsystem til skoleklasser. Det er et infrarødt, trådløst system med højttalere og et FM-anlæg i sig, så barnet kan modtage lærers tale. Læreren har en trådløs mikrofon, og så er der en elev-mikrofon tilknyttet for, at barnet også kan høre de andre elever.

Giver ro

Phonic Ear har lavet flere undersøgelser af effekten af dette lydudstyr, og udover, at barnet med høreproblemer kan følge med, så giver højttalerne og mikrofonbrug en helt anden ro i klassen.

– Lyd gennem højttalerne giver ro. Det betyder, at læreren kan undervise i et roligt stemmeleje. Typisk er det enkeltintegrerede børn, vi sælger anlægget til, men også til undervisning med lærere, der har stemmeproblemer, fortæller Søs Bencke fra Phonic Ear.

Konceptet er stadig i sin spæde start. Phonic Ear oplever, at nogle lærere har det svært med teknik. I dag har to skoler hele konceptet, og der er solgt ca. 20 systemer til brug for enkeltintegrerede børn.

I de ældre klasser er undervisningen ofte mindre lærer-styret, og hertil har Phonic Ear lavet et system med flere mikrofoner.

Læs mere om Front Row på www.phonicear.dk

FM og CI

Der har for nyligt været en del diskussion om, hvorvidt FM-udstyr og CI fungerer godt sammen. Phonak, som sælger FM-udstyr, har netop udsendt et lille forklaringspapir på nogle af problemstillingerne. En mislyd hver fjerde sekund i Phonak-udstyr blev fjernet i 2006. Myten om dårligere lyd bliver også tilbagevist. Og så er der hele snak-

ken om, hvorvidt teleslynge er bedre til CI end FM-udstyr. Her mener Phonak, at FM-udstyr er at foretrække, fordi der ikke er den elektromagnetiske støj, som teleslynger opfanger, og som CI i øvrigt også kan opfange.

Læs mere om dette på Phonaks hjemmeside: www.phonak.dk.

info

Forslag til hjælpemidler:

FM-udstyr med en sender og en modtager. Senderen kan hænges om halsen på lærer/pædagog, så barnet kan følge med.

FM-udstyr eller teleslynge tilsluttet TV og musikanlæg i hjemmet er en god ide.

Mange børn har i dag i en mobiltelefon. Den kan kobles til FM-udstyr eller en halsteleslynge.

Alarm-anlæg kan blinke, når enten telefon eller dørklokke ringer.

En forstærkertelefon kan gøre det muligt for barnet at kommunikere med andre end lige den tilstedeværende familie.

Højttalersystem med FM-anlæg til undervisning. Kommer alle elever og lærer til gode.

Og husk: Det er hjælpemidler, kommunen i henhold til Serviceloven er forpligtet til at skaffe og betale, når der er behov.

FOTO: PHONIC EAR

Masser af dagslys og ro i 2.a

Støjdæmning og ny belysning i klasseværelset giver Liva mulighed for at følge med trods sit høretab, og så giver det bedre arbejdsmiljø for lærerne og de øvrige elever.

AF JOURNALIST MERETE RØMER ENGEL
FOTO: IAN BROO

Forskellen er tydelig, når man bevæger sig fra 2.a klasseværelse med det nye lysanlæg og støjdæmpningen og over i naboklasseværelset, der stadig må leve med det gamle gullige søvndyssende lys og et rimeligt højt

støjniveau. Hørelsen er på besøg på Lundegårdskolen i den lille by Tune i Greve Kommune. Her har skolebestyrelsen i samarbejde med skolens pædagogiske råd, ledelse og forældrene til Liva på 8 år, som er hørehæmmet, fået lavet en løsning med støjdæmpning og bedre lys, som både Liva og hendes forældre, kammeraterne og lærerne er meget glade for.

– På denne her måde slår man to fluer med et smæk. Liva kan følge undervisningen som enkeltintegreret i en ganske almindelig folkeskoleklasse på trods af sit høretab, og der er skabt et bedre arbejdsmiljø for alle i klassen og lærerne. Det er helt fantastisk, siger Livas mor, Susanne Baunsgaard

– Nu kan jeg høre ...

For Livas far har projektet været lidt af en balancegang. Han sidder nemlig i skolebestyrelsen og kom med forslaget om at arbejde med nedsættelse af støjniveauet og bedre belysning. Et ønske som jo i første omgang tog udgangspunkt i hans egen datters behov.

– Jeg skal selvfølgelig ikke bare sidde i skolebestyrelsen og pleje mit eget barns interesser, men de andre medlemmer kunne med det samme se perspektivet i det her projekt både for Liva og andre hørehæmmede børn men også for arbejdsmiljøet generelt, siger Jesper Baunsgaard.

Og Liva? Hun føler sig rigtig godt tilpas.

– Nu kan jeg bedre høre, hvad lærerne siger og se deres mund, og jeg kan for det meste også høre, hvad de andre børn siger, fortæller Liva.

Hun letter lidt på de lyse krøller og viser sit smarte lyserøde bag-øret høreapparat frem. Der er en såkaldt ”sko” på apparatet, så hun kan modtage lyd fra lærerens Smartlink, når han bevæger sig rundt i klassen og taler samtidig.

Billige tips

Klasselæreren har Smartlinken hængende om halsen størstedelen af tiden og lægger den så på bordet, når Liva skal deltage i et gruppearbejde. Hun har en stor del af sin arbejdsdag i det forbedrede klasselokale og kan virkelig mærke en forskel.

– Jeg har simpelthen færre dage med hovedpine, når jeg går hjem. Støjniveauet er blevet markant mindre siden 1. januar, hvor vi tog klasseværelset i brug med det forbedrede lys, støjdæmpende plader på væggen og alle de andre små forandringer, der dæmper støjen, siger klasselærer i 2.a Lone Søballe.

Nogle af de andre ændringer ligger i den absolut billigere ende af skalaen og kan med fordel kopieres.

– Gummidubberne under samtlige stole gør virkelig en forskel, når stolene rykkes ud og ind af 21 elever, og plastik skriveunderlagene fra Ikea er helt geniale. Det virker ikke længere forstyrrende, når en elev taber en blyant eller bare sidder og fingerer med tingene i penalhuset, siger klasselæreren.

Penge fra kommunen

Belysningen i 2.a er meget tæt på dagslys, og vores fotograf bemærker meget tilfreds, at lyset også er usædvanligt konstant. Det skyldes en automatik, som skruer op for lysstyrken, når der går skyer for solen uden for de store vinduer, og ned, når solen stråler igen. Og en dag som denne augustdag, hvor vi er i Tune, med skiftende regn og sol,

er det tydeligt at se, hvordan det elektriske lys toner op og ned, når man var opmærksom på det og kigger op i lamperne, ellers opdager man det overhovedet ikke, netop fordi lyset er konstant.

– Lysdelen er den dyreste del af projektet. Alt i alt fik vi bevilliget 100.000kr af Greve Kommune og deres arkitekt, Poul Sørensen har så hjulpet os meget med at finde frem til netop denne løsning samt til de lydabsorbierende plader og de mindre foranstaltninger, siger Jesper Baunsgaard.

Resten af skolen

Der har efterfølgende været en meget positiv evaluering af projektet. Og man vil nu arbejde på at få penge til en lignende forbedring i et klasseværelse i skolens såkaldte udskolingsdel 4. og 5. klassetrin (Lundegårdsskolen er en folkeskole, der kun har elever fra 0-5 klassetrin.)

– Vi ville selvfølgelig gerne have tilsvarende forbedringer i alle klasseværelserne her og nu, men vi må også være økonomisk realistiske, siger Livas far.

Han mener i det hele taget, at det er afgørende i den slags projekter, at se tingene fra en positiv vinkel.

– Som forældre til et barn med et handicap er det vigtigt, at man ikke brokker sig konstant men i stedet arbejder stille og roligt på sagen og fremhæver fremskridtene, siger Jesper Baunsgaard.

Før og efter diagnosen

Familien Baunsgaard har ikke altid oplevet den samme følelse af medvind i forhold til omverdens syn på Livas høretab.

– Først da hun blev fem år lykkedes det os at få en diagnose, inden da havde vi rendt systemet på dørene, men én ørelæge havde to gange sagt, at der ikke var noget at komme efter, og det henholdt alle sig til, ligegyldigt hvad vi sagde, fortæller Livas Mor og opsummerer:

– Det var en rædselsfuld tid, hvor Liva blev mere og mere aggressiv og stadig ikke havde noget sprog, uden at vi kunne råbe nogen op. Men da så først vi fik diagnosen, strømmede hjælpen ind fra både Audiologisk Afdeling på Slagelse Sygehus, PPR og nu i forbindelse med skolen. Det er en fantastisk følelse ikke at kæmpe alene. Endelig at kunne læne sig lidt tilbage og nyde, at de Liva udvikler sig til en glad og velfungerende pige, siger Susanne Baunsgaard.

info

Lyset

Firmaet Lumex i Frederikshavn har stået for ændringen af belysningen i samarbejde med arkitekten i Greve Kommune. Der er i 2.a nu 200 lux på bordene og 500 lux på tavlerne. Man kan desuden slå automatikken fra og få 400 lux på bordene. Flere oplysninger på www.lumex.dk

Lyddæmpning

De lyddæmpende plader på væggenes hedder Ecophon. Flere oplysninger på www.ecophon.dk

Hørehæmmede børns vilkår skal gøres synlige

Omverdenen skal have mere kendskab til de udfordringer, som hørehæmmede børn og deres forældre lever med, mener Høreforeningen

AF IRENE SCHARBAU

Når der opdages en hørenedsættelse hos et barn, skaber det usikkerhed i hele familien. Og efter hørescreeningen er blevet en fast del af undersøgelsen af nyfødte, står flere familier end nogensinde med beskeden: dit barn kan ikke høre.

Kommunernes evne og vilje til at understøtte børnene og deres familier svinger kraftigt. Det observerer Høre-hæmmede Børns forældreudvalg, og Høreforeningens vejledningsteam får også mange

henvendelser fra forældre, som ikke aner, hvordan de skal få den rette hjælp.

Derfor har forældreudvalget i Høreforeningen lavet en handlingsplan til at udbrede kendskabet til børn med høreproblemer og for at udbrede den vide(n), som rent faktisk findes om børnene. Informationerne på hjemmesiden er udbygget og skal udbygges mere. Bl.a. kan man under børn/lovgivning finde links til DUKH – Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet – som har lavet en række guider, der giver overblik.

Socialrådgiver

– Men et af udvalgets højeste ønsker er, at Høreforeningen ansætter en socialrådgiver. Det er noget, vi vil arbejde hårdt på, selv om vi godt ved, at foreningen ikke har for mange midler. Der er brug for en, der kan hjælpe folk med at for-

mulere sig og finde vej. Hvis man ikke har det rigtige ordvalg, bliver din henvendelse måske ikke taget med samme alvor, som en velformuleret og begrundet ansøgning/henvendelse. Det er det, vi hører på vores landskursus, som vi hvert år holder for familier. Mange familier har brug for den støtte, siger formanden for forældreudvalget, Helle Larsen.

Udvalget vil også arbejde for en guide til fagfolkene i kommunerne, som ikke altid ved, hvad et hørehæmmede barn har brug for.

– Udfordringen for familier p.t. er, at de skal gøre tingene selv. Det kan være svært at vide, hvor man skal hente hjælp. Og der er sågar nogen, som ikke kender Høreforeningen. Det er synd, for det er vigtigt at skabe sig et netværk og hente information, ikke mindst hvis ens barn er enkeltintegreret, slutter Helle Larsen.

The Digital Hearing Revolution starts here.

Nu lancerer vi Comfort Digisystem.
Verdens første høreprodukt med både digital
radiooverførsel og en enestående lydbehandling.

- Krystalklart
- Uden forsinkelse
- 100% aflytningssikkert

Læs mere på www.comfortaudio.dk

 COMFORT audio

Kend jeres muligheder

Kommunerne har pligt til at rådgive familier med hørehæmmede børn. Det husker de bare ikke altid, siger Høreforeningens sekretariatschef Pia Mikkelsen. Læs hendes gode råd her:

AF IRENE SCHARBAU

En familie med et hørehæmmet barn har krav på rådgivning fra sin kommune ifølge Serviceloven.

– Når man som forældre henvender sig til kommunen vedrørende tilbud til barnet, har kommunen pligt til at se helhedsorienteret på familien. De skal ikke blot give rådgivning om f.eks. hjælpemidler, men se på familiens samlede behov, understreger Høreforeningens sekretariatsleder Pia Mikkelsen. Derfor er det en god idé, at familien beder den kommunale sagsbehandler komme på hjemmebesøg.

– Det er en god investering, fordi sagsbehandleren får indblik i familiens hverdag, ressourcer og behov. På den måde kan sagsbehandleren bedre se, hvordan barnet og familien fungerer. Selv om mange sagsbehandlere selv har børn, kan de jo ikke vide, hvordan en familie med et hørehæmmet barn er, siger Pia Mikkelsen.

Hun opfordrer desuden familierne til at sikre sig en erfaren sagsbehandler, da sagsbehandlere tit skifter job. Det er nemlig godt at have en samarbejdspartner, der er sikker i jobbet, og som kender sin kommune.

Tabt arbejdsfortjeneste

Med et svært hørehæmmet eller et barn, der skal have Cochlear Implant, bliver man tit nødt til at tage fri for at følge sit barn til f.eks. behandling. Derfor har man mulighed for at få kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Ofte er det nødvendigt med daglig træning og undervisning, der passer til barnets rytme og behov, og derfor kan man få støtte. CI-centrene rådgiver også om dette.

Hjælpemidler

Hjælpemidler er en nødvendighed for mange hørehæmmede børn. Kommunens pædagogisk-psykologiske rådgivning, kaldet PPR, skal sammen med socialforvaltningen hjælpe med denne opgave.

– At have brug for hjælpemidler er ikke det samme som, at man skal kan argumentere for dem. Det skal PPR hjælpe med overfor kommunen. De skal skrive ansøgningen om, hvorfor lige præcis dette barn har brug for dette hjælpemiddel. Og udgangspunktet for forældrene bør være, at barnet skal kunne fungere tættest muligt på niveau med et normalthørende barn på samme alder, siger Pia Mikkelsen.

Hun henviser til en ankesag, hvor et mindre barn i første omgang fik afslag på en forstærkertelefon.

– Men man skal se på, hvad et normalthørende barn ville gøre, og det taler i telefon fra lille af, f.eks. med sine bedsteforældre, eller hvis forældrene ringer hjem.

Merudgifter

Lovgivningen om merudgifter er et skøn i kommunen.

– Det er en svær lovgivning, som er under revision af samme grund, siger Pia Mikkelsen.

Lovteksten siger, at man kan få refunderet ”sandsynliggjorte merudgifter” og altså ikke kun regninger.

– Ved årets landskursus fik ca. 25 procent af familierne ikke dækket udgifterne til kurset af kommunerne. Enten fordi de havde fået afslag eller ikke kendte til ordningen. Men sådanne udgifter bør dækkes, siger sekretariatslederen.

Husk på, at hvis man søger noget, er det fordi man har brug for det i familien.

Derfor skal man ikke acceptere, at de, der sidder på pengekassen bare siger nej, siger Høreforeningens sekretariatschef.

Transportudgifter til høreklubben, kørsel af barn til og fra skole. Indkøb af film, man er sikre på er tekstet, så barnet kan tale med sine kammerater om aktuelle film. Medlemskab af Høreforeningen. Besøg hos andre familier med hørehæmmede børn. Kurser, landskursus, regionale kurser for forældre og transportudgifter til dette. Alt dette kan være merudgifter.

– Men det er også at give bedste-forældrene en større julegave, fordi de altid står til rådighed som nogle, der kender barnet. Eller at betale barnepigen lidt mere, fordi det er vigtigt, det er den samme hver gang. Det er i bund og grund et handelsforhold, hvor der skal være balance, siger Pia Mikkelsen.

Anke

Mange mennesker med høreproblemer oplever, at kommunerne siger nej til deres ønsker om f.eks. hjælpemidler, og familier med hørehæmmede børn er ingen undtagelse.

– Man skal være klar over, at det sociale system ofte først træder i karakter, når anke kommer på tale. Man får på sigt en anden behandling, når forvaltningen møder en familie, der ønsker en god forklaring, hvis de får nej. Husk på, at hvis man søger noget, er det fordi man har brug for det i familien. Derfor skal man ikke acceptere, at de, der sidder på pengeposen bare siger nej. Det er en opgave for forældrene at give det sociale system indsigt i, hvad det kræver at have et hørehæmmet barn. Derfor er det også en god idé med hjemmebesøg og have PPR med, siger Pia Mikkelsen.

– I de gode kommuner indkalder PPR til møde med både sagsbehandler, hørpædagog og eventuelt en pædagog fra daginstitutionen/skolen og taler emnerne igennem. Barnets behov bør mindst tales igennem en gang om året, slutter sekretariatslederen.

Auditory Verbal Therapy

AF BIRGITTE FRANCK,
AUDIOLOGPÆD,
HOLSTEBRO

Fortæl mig noget og jeg glemmer

Vis mig noget og det kan være jeg husker

Involver mig i det der sker, så forstår jeg

Der findes gamle pionerer indenfor Auditory Verbal Therapy Helen Beebe, Doreen Pollack, Susann Schmid-Giovannini og Daniel Ling.

De begyndte at praktisere AVT allerede i 1940'erne og 50'erne. Men udviklingen indenfor moderne høreapparater og CI har nu gjort det muligt, at langt de fleste børn med høretab kan lære at bruge deres hørelse til at lytte med. Målet med AVT er at give børnene "adgang" til at udnytte deres hørelse for at opnå at kommunikere med talesprog. Et mere langsigtet mål er, at børnene kommer til at fungere så godt, at de kan komme til at gå i skole på distriktskolen, og at de som voksne bliver integreret i det hørende samfund. For mig bygger AVT metoden på 3 grundpiller nemlig:

Optimal teknik

Pædagogik med indsigt på højt niveau, en filosofi, der fokuserer på forældre som de vigtigste omkring barnet
Samspil mellem den professionelle og forældre på ligeværdigt plan.

Forældrene er vigtigst

I og med at verden er blevet mindre, Internettet er opfundet, forældre og

professionelle i forskellige lande har tæt kontakt til hinanden, så skabes der et rum, indenfor hvilket AVT filosofien trives og optimeres.

I AVT metoden gælder det om at udnytte forældres potentialer og få dem gjort til de vigtigste personer i deres barns liv. Vi professionelle skal komme med input til forældrene, men holdningen som tidligere fandtes mange steder i Danmark: "Vi de professionelle hjælper barnet", og forældrene skal blot være forældre (hvad det så end betyder) – denne holdning er stendød.

Der er meget fokus på den tidlige diagnose, som skal følges op af en optimal audiologisk behandling straks efter at høretabet er diagnosticeret, således at barnet får mulighed for at udnytte auditive stimuli optimalt.

Barnet skal have høreapparat så hurtigt som muligt, også selv om der kun findes en lille hørerest, for det gælder om, at der kommer lyd ind til hjernen, så den bliver stimuleret.

Hjernen lytter

Ørerne er kun vejen, ad hvilken lyden går. Vi hører med hjernen, så det drejer sig om at stimulere hjernen. Alle børns

hjerner er forprogrammeret til at lytte. Hjernens plasticitet udnyttes bedst indtil børnene er 3½-4 år.

Optimal tilpasning af øreprop og nye ørepropper hyppigt, er en vigtig del af høreapparat behandlingen.

Det lille barn skal lære at opdage lyd, at høre forskel på forskellige lydstimuli, at forbinde lyd med et objekt, og senere at blive opmærksom på korte/lange lyde, hurtige og langsomme lyde, skift i tonehøjde, høje og dybe toner, tryk på ord, kvinde og mandestemmer m.v.

Dertil kommer, at terapeuten skal være meget bevidst om, hvor sproglyde dannes, og hvordan de dannes. Terapeuten skal kunne lytte på barnets udtale og vurdere, om barnet hører alle sproglyd eller om der skal ændres i HA indstilling eller tuning af CI.

Håb og lyst

Forældrene skal lære at hjælpe deres barn til at bruge hørelsen som den primære sans uden brug af mundaflæsning og tegn. For mig er det vigtigt at den professionelle kan give forældrene håb og lyst. Dette er muligt, fordi den professionelle der bruger AVT-metoden,

som oftest mødes med forældrene én gang om ugen. Her gives der plads til at kunne støtte, samtale og evaluere barnets fremskridt. Som professionel skal man sætte overliggeren højt og stille høje forventninger både til forældrenes indsat og til de mål, som barnet skal nå.

Støtte gode lyttemønstre

Man skal guide forældrene til at blive de primære modeller i arbejdet med at udvikle lytning og talt sprog gennem aktiv, vedholdende deltagelse i hverdagen. Her er ikke tale om hokus pokus og opstart på en række tegnsprogskurser, men om at udnytte den almindelige hverdag til at kommunikere med barnet på talesprog – en kommunikation, der naturligvis er afhængig af barnets alder. Forældrene skal guides til at skabe omgivelser, der støtter gode lyttemønstre og til at skabe gode sproggivningssituationer både i de daglige rutiner og i de mere planlagte forløb. Forældrene skal fortælle terapeuten om barnets interesser, så terapeuten kan tage udgangspunkt i disse. Det er vigtigt at læse for børnene hver dag. Den professionelle kan

komme med råd til bøger og måden at læse på.

Det er også et sprogligt projekt at snakke sammen ved morgenmaden, at fodre ænder på en sproglig bevidst måde. Men der kræves tid og indsigt for, at samtalen får lov til at fylde og har en sproglindlærende effekt på barnet.

Jo bedre dette samspil fungerer mellem terapeut og forældre, desto gladere og mere kreative forældre vil man møde – forældre, der er opsat på at gøre en stor indsats selv. Det altafgørende ved AVT er, at forældrene er kommet i centrum.

Forældrene skal vide, at de skal yde et stykke arbejde, men at de er en del af et team, hvor den professionelle vil støtte og videregive viden og indsigt. Kommunerne skal også gerne forstå, at det er en stor og tidskrævende indsats, man pålægger forældre til hørehæmmede børn.

Sprog i alt

Forældrene skal lære at integrere lytning og talt sprog i alle aspekter af barnets liv.

Det er terapeuten, der præsenterer forskellige teknikker for forældrene:

- Gæt på hvad barnet har i sin tankeboble og sig det højt.
- Tal til det lille barn med en overdreven sprogmelodi:
- Hvisk, syng, læg tryk m.v.
- Spørg barnet, peg på øret og sig: hvad hørte du?
- Gør opmærksom på lyd og tale.
- Sæt ord på alle de handlinger, du foretager dig.
- Gå tættere til mikrofonen på HA eller CI. Gentag det barnet sagde, udbyg det barnet sagde.
- Test barnet med Ling-lyde: mmm / uuu / aah / iii / sss / sch /

Byg sætninger op, så det vigtige ord nogle gange står forrest i sætningen, andre gange bagerst.

Vent på hvad barnet vil sige, pausen er vigtigere end vi tror, pausen giver barnet mulighed for at signalere, tænke og forsøge at tale, tæl til 10 før du bryder ind.

- OWL = observer, vent, lyt – en vigtig tankemåde at have med i sin bagage.
- Hav legeting skjulte, mens du begynder at tale om dem, opbyg barnets nysgerrighed til at finde ud af hvad der mon er i posen.
- Take-home messages: find en væsentlig ting i undervisningen og giv det som et råd forældrene skal tænke på i den kommende uge.

Meningsfyldte lege

"Undervisning" skal ikke forstås i almindelig betydning, for man kan jo ikke "undervise" en baby i en time, men man kan demonstrere nogle teknikker, lade forældrene prøve og dernæst tale sammen om næste trin i udviklingen, hvad forældrene især skal iagttage og foretage sig. Det ligger i AVT konceptets målsætning, at de fleste børn gerne skal være så gode til at lytte og tale, så de måske er færdige med AVT undervisning som 4-5 årige, om end nogle børn skal fortsætte med en talepædagog. Men vær klar over at når jeg taler om "undervisning," så er der primært tale om sjove og meningsfyldte lege, som barnet præsenteres for. Det at lære skal være underholdende.

Kompetence forældre

Det ligger implicit i metoden at det handler om at gøre forældrene til krævende og kompetente forældre. Det skal hele tiden være dem, der er de ansvarlige, der stiller spørgsmål, der tager sager op med relevante parter. Men de har terapeuten, som en coach, der kan give modspil, støtte og stille uddybende spørgsmål.

Man kan ikke forvente at ganske almindelige forældre kender til udviklingsmønstre indenfor hørelse, tale, erkendelse, kognition og kommuni-

kation. Her må den professionelle give forældrene en indsigt i udvikling, således at man som forældre og pædagog hele tiden har for øje, hvad det næste skridt bør være i barnets udvikling.

Hunde-ord

Man kunne forestille sig en undervisningssituation, hvor familien lige har fået en ny hund. Pamela Talbot – en amerikansk AV terapeut taler om: "The dogness of a dog". Man skal i fællesskab forsøge at tænke på alle de ord, der kan være relevante i forbindelse med en hund: Hundesnor, snude, poter, kurv, hundemad, hundekiks, gø, savle, trække, tur, dyrlæge o.s.v. En anden ting som Pamela er talsmand for er skøre ideer, således at man vækker barnets nysgerrighed og aktivitet: hiv stikket til TV ud af væggen, frys mælken i et glas, så barnet ikke kan drikke den, tag batterier ud af legetøjet alt sammen aktiviteter, der gerne skulle fremprovokere tanker og sprog.

Daglige lærere

Ved det tætte samspil med terapeuten opnår forældrene sikkerhed og fortrolighed, til hvad de selv kan udrette med deres barn med høretab – de bliver altså barnets daglige lærere. Så der kræves nye roller af såvel underviser som forældre. Det tætte samarbejde skal også opbygges til Høreklínik/CI-center, således at man som underviser / forældre kan stille uddybende spørgsmål til indstilling af HA/CI.

info

Huskereglerne kunne være:

caring = hav omsorg for
sharing = del jeres oplevelser
having fun = hav det skægt
brug de ting du har for hånden
køb dig ikke fattig i legetøj

Som det gerne skulle fremstå kræver det undervisere, der kan dele ud af deres viden, der kan klare at forældrene også er vidende og stiller krav.

AVT i Danmark

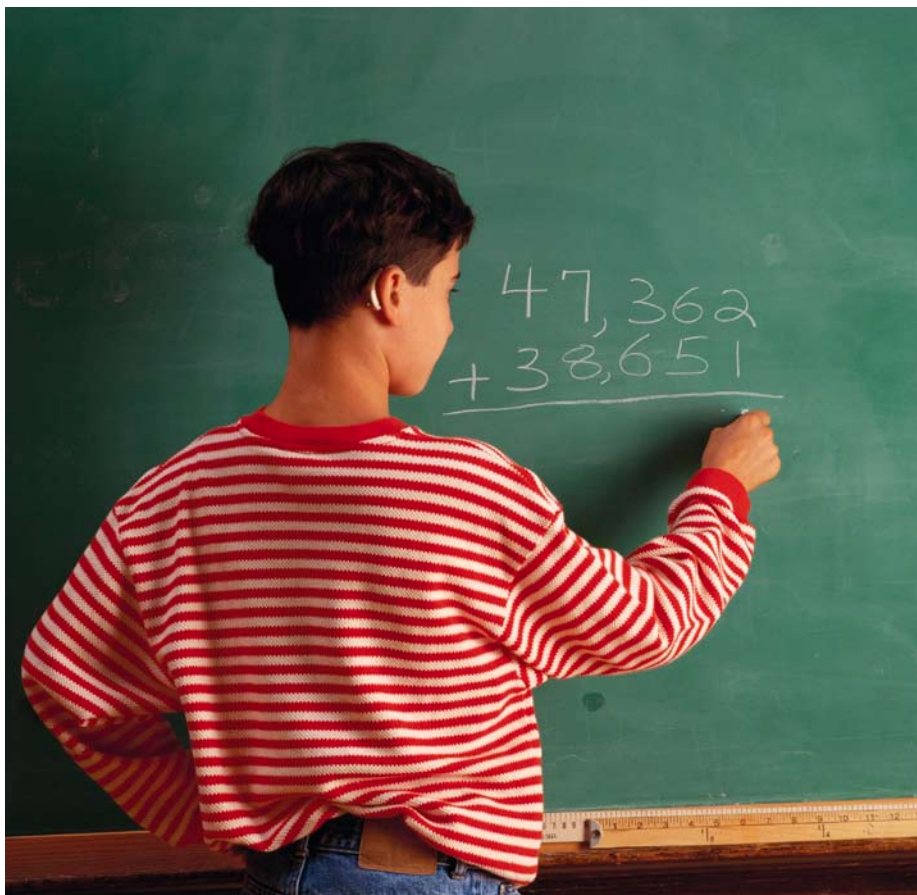
I de sidste 5 år har der været mere og mere fokus på AVT både hos forældre og professionelle. For 3 år siden startede en gruppe tale-høre-pædagoger geografisk fordelt i hel Danmark på et 225 timer langt kursus støttet af Oti-confonden. Kurset bestod både af undervisning og supervision / coaching af undervisningssituationer og havde som oftest kendte udenlandsk AVT terapeuter som undervisere.

I foråret i år startede 10 tale-høre-pædagoger under Warren Easterbrooks ledelse et 80 timers supervisionsforløb betalt af Danaflex.

Endelig startede 20 tale-høre-pædagoger i Jylland et 80 timers indføringskursus i AVT arrangeret af Vestdansk Center. Ingen af de omtalte kurser gør folk til autoriserede AV terapeuter, men de bringer dem et skridt på vejen. Og en ting er sikkert, alle kursusedtagere har i større eller mindre grad (lidt afhængig af timetal) få et godt fundament og en stor indsigt i hvad AVT betyder og hvordan det formidles.

Så i takt med den tekniske udvikling er der også en pædagogisk retning, der sætter fokus på talesprog, forældrenes aktive involvering og en filosofi, der understreger at forældrene er de vigtigste personer omkring barnet med høretab.

Så der er skabt en samspilsmodel, hvor forældre og professionelle på forbilledlig vis kan støtte hinanden. Sammen skal vi ses frem, forestille os hvad børnene med høretab har brug for år 2025 og så ellers bare komme i gang. Megen forskning viser at AVT metoden giver gode talesproglige resultater.

Enkeltintegrerede børn har brug for netværk

Mange både CI- og hørehæmmede børn klarer sig så godt ude i børnehaverne og folkeskolerne, så vi til tider glemmer, at de fortsat har brug for netværk og indsigt i deres høretab.

AF JOURNALIST MERETE RØMER ENGEL

Magnus på 6 år er fantastisk glad for sin børnehave i Hedensted. Hans fire bedste kammerater er normalthørende, og dem satser forældrene nu på, at han følges med i skole. Magnus leger altså slet ikke med børn i hverdagen, som er hørehæmmede ligesom ham selv. Men er det nu et problem?

– Nej, selvfølgelig er det ikke det. Vi er fantastisk glade for, at Magnus sprogligt og socialt klarer sig så godt, så han helt naturligt indgår i kammeratskabsgrupperne med de normalthø-

rende, siger hans far Jens Præstegaard, der er formand for Høreforeningens Lokalafdeling i Hedensted og sidder i foreningens forretningsudvalg.

Men Jens Præstegaard er samtidig bevidst om, at Magnus har behov for et netværk med hørehæmmede på hans egen alder. Det får han i dag gennem arrangementerne i Høreforeningens Forældreforening, hvor familier med hørehæmmede børn mødes til arrangementer flere gange om året.

– For Magnus er det fint lige nu, men han begynder jo også først i skole til sommer. På lidt længere sigt, kan jeg godt forestille mig, at han kunne have gavn af at udbygge sit netværk, siger Jens Præstegaard.

Selvindsigt før teenageårene

Det er også den erfaring, man har på Kompetencecentret SPK – Skolen på Kastelsvej i København.

– En stor del af de enkeltintegrerede børnene klarer sig så godt, at det ikke føles nødvendigt at fokusere på netværk. Men det er meget vigtigt, at børnene skaber relationer til andre med høretab og får den nødvendige selvindsigt og viden om deres handicap, før de bliver teenagere. Når man først er teenager har de færreste lyst til for første gang at skille sig ud og skulle mødes med de mennesker omkring sit handicap, siger forstander Janus Olsen

Derfor mener han, at det er meget lettere at bygge netværkene op på 4. og 5. klassetrin.

– Så har de hinanden at støtte sig til både i teenageårene og senere. Det er jo efter de er fyldt 18 år, at de for alvor står på egne ben i forhold til at passe deres audiologiske undersøgelser, finde sig til rette på en uddannelse osv.. Her har de brug for netværket, siger Janus Olsen.

Viden til lærerne

Forstanderen oplever, at der ude i folkeskolerne er en alt for lille viden

omkring både de enkeltintegrerede CI/hørehammede elevers situation, men han forstår godt hvorfor.

– Det er nærmest umuligt for den enkelte folkeskole at skaffe sig den nødvendige viden inden for skolens rammer. En skole har som regel kun en CI/hørehammet elev ad gangen. Et par år senere får de måske endnu en elev med høretab, men de er et andet barn med en anderledes problematik, så det er meget svært at overføre erfaringerne, siger Janus Olsen.

Skolerne og dermed kommunerne er derfor helt afhængige af hjælp fra fagfolk fra fx Kompetencecentret SPK. Skolen på Kastelsvej, Fredericiaskolen, Ålborgskolen og Tale- Høreinstitutet i Århus/Viborg. Her kan klasselæreren til en CI/hørehammet elev tage kurser af varierende længde.

Børnekursus

Jo ældre børnene bliver jo mere betyder selve kommunikationen med vennerne ifølge Janus Olsen

– Nu har vi været inde på den måske tredjedel af CI-børnene som klarer sig rigtig godt både faglig og socialt som enkeltintegrerede, men der er altså også en anden tredjedel *1, der klarer sig godt fagligt men føler sig isolerede socialt. Dem skal vi hjælpe hurtigst muligt, siger Janus Olsen.

For første gang tilbød Kompetencecentret på Skolen på Kastelsvej derfor et Børne- Hørekursus på en uges varighed denne sommer. Det foregik i den første uge af skolernes sommerferien.

– Her har vi tid og rum til både at give børnene indsigt i deres eget handicap og hjælpe dem med at skabe relationer indbyrdes. Børnene kom fra 4., 5. og 6. klasetrin, fortæller, siger Janus Olsen.

Ordforråd skal trænes

Men mange af de enkeltintegrerede børn ville også have godt af at komme i

kontakt med kompetencecentre endnu før. En del af børnene har nemlig et mindre ordforråd end deres kammerater på samme alder, når de kommer i skole. Og det gør det svært for dem at nå op på niveau i læsning, hvilket medfører problemer i andre fag. Det viser en svensk undersøgelse *2.

– Disse børn og deres familier kan vi hjælpe. Det handler ofte om helt banale ting som at læse mere højt for børnene og sikre sig, at de hører alle ordene. Have masser af samtaler med dem og sikre sig at de har hørt, hvad man siger. Derudover kan læsestrategier være meget nyttige, siger Janus Olsen

Enkeltintegration i gruppe

Tilbage til Magnus på 6 år fra Hedensted. Han klarer sig jo som sagt rigtig godt, men han har ifølge faderen Jens Præstegaard også fået en fantastisk start, fordi han kom med i det såkaldte Hedenstedprojekt. Et forsøgsprojekt, der tidligere er beskrevet i bladet her, hvor Hedensted Kommune samlede fire børn med CI/høretab i nogenlunde samme alder og brugte de penge, som kommunen ellers brugte på børnenes skolegang og taxatransport til Fredericiaskolen på at enkeltintegrere dem i først en børnehave og siden en folkeskole.

– Det har været fantastisk for os, fordi vi har fået så meget støtte til enkeltintegreringen. Der har altid været en støtteperson, som Magnus og de andre børn kunne få hjælp af, og der har været opbakning til lærere og skole hele vejen igennem, siger Jens Præstegaard.

Han mener ikke, at enkeltintegration er svaret på alt. De øvrige hørehæmmede elever i kommunen går fortsat på Fredericiaskolen og har gode netværk der.

– Men som en mulighed er det fantastisk, siger Jens Præstegaard.

Meget få kommuner giver i dag familierne et tilbud af den kaliber. Og for nogle kommuner vil det være umuligt

at finde en gruppe på fire børn med de behov, som bor tæt nok på hinanden til at kunne gå i samme børnehave/skole og dermed kunne trække på fælles fagpersoner. Så for størstedelen af de børn, der enkeltintegreres vil børnekurser på landets kompetencecentre suppleret med kurser for lærerne og netværksdannelser i regi af Høreforeningens Forældreforening være mere realistisk.

info

Børne- hørekurser

Følgende steder tilbyder børn- hørekurser til skolebørn: Fredericiaskolen, Ålborgskolen, Tale- Høreinstitutet i Århus/Viborg og Kompetencecentre på Skolen på Kastelsvej

Udenlandsk forskning

*1: I Australien har CI været almindeligt brugt langt tidligere end i Danmark. Derfor har man mere forskning i, hvordan det går børnene. Professor Merv Hyde peger på, at ca. 1/3 af de enkeltintegrerede CI børnene klarer sig godt efterfølgende både fagligt og socialt, ca. 1/3 klarer sig godt fagligt men ikke socialt og ca. 1/3 har problemer både fagligt og socialt. www.hearingloss.com.au

*2: Helt ny svensk forskning ved Ola Hendar viser, at mange CI-/ hørehæmmede børn ligger under gennemsnitsniveauet fagligt. Dette kan meget vel skyldes, at de starter i skolen med et mindre ordforråd og derfor får sværere ved at lære at læse.

Alexander kan høre sine egne skridt

Et utal af undersøgelser og diagnoser var på spil, før familien Weltz-Petersen fik besked på, at deres nu 8-årige søn Alexander er født med et svært høretab. Efter to CI-operationer, der er gået over al forventning, har Alexander nu erobret de hørende og talendes verden, men det har krævet hårdt arbejde og svære beslutninger.

AF LISE NØRGAARD
FOTO: JESPER DALL

Nu kan 8-årige Alexander cykle på gaden – uden frygt for at blive overrasket af en bil, han ikke har hørt. ”Parabolerne” på hans hoved sender nemlig flere og flere lyde ind i hjernen. Han er født med et svært høretab. Det blev dog først konstateret, da han var næsten tre år – og havde været igennem undersøgelser for hjerneskadet, et hul i hjertet, astma, inaktivitet og autisme. Da hans forældre, Maria Petersen og Michael Weltz, endelig fik klar besked om, at deres søn var svært hørehæmmet, var det en lettelse, og familien på fem, der i dag bor i Skrydstrup i Sønderjylland, kunne endelig gøre noget. Tegnsprog gjorde sit indtog i huset og afløste det volapyksprog, som Alexander havde udviklet på baggrund af de dybe lyde, han kunne høre.

Et år efter, at Alexander havde fået konstateret sit høretab og efter mange overvejelser for og imod tog familien be-

slutningen. Alexander blev CI-opereret på sit højre øre. Og i august i år fik han også operationen på sit venstre øre – fire år efter den første operation. Efter Alexanders eget valg, for som han udtrykker det, så vil han gerne høre endnu mere af den verden, han er havnet i.

– Jeg tror ikke, vi havde gennemført det, hvis Alexander ikke selv havde ønsket operation nummer to, medgiver Maria.

Undervejs har de kæmpet med sygdom, deres egne såvel som andres fordomme. De har været frustrerede, magtesløse og kede af det. Samtidig har de lært rigtig meget – om børn og om mennesker. ”Rigtigt” og ”forkert” og dét at være ”anderledes” og ”normal” er blevet diskuteret til hudløshed.

Fri for paraboler?

– Jeg tror først, det gik op for os, da vi ankom til Fredericia-skolen på et kursus sammen med andre forældre og børn, (Nu: Center for Høretab, red.), hvad det egentlig handlede om. Vi lever i et samfund, hvor vi er vant til, at man bliver kureret, hvis man fejler noget, men pludselig stod vi midt i noget, der ikke kunne fjernes, og alle fordommene dukkede op; hvordan skulle det ikke gå vores forhold, vores job, og vores søn, der altid ville blive genstand for opmærksomhed. Jeg havde instinktivt lyst til at beskytte ham, fortæller Maria, der efterfølgende gik i gang med at søge information om døveverdenen og mulighederne på Internettet.

Spørgsmålene hobede sig op, da de blev bekendt med CI. For hvor længe ville operationen holde? Og hvis operationen ikke lykkedes, ville den lille hørerest, han havde, så forsvinde?

– Der gik et helt år med overvejelser for og imod operationen. Vi besøgte an-

dre, der var opererede, men hørte også på døveverdenens argumenter. Vi skulle træffe en beslutning på en anden persons vegne, og det blev i bund og grund en egoistisk beslutning, for kunne Alexander selv have valgt, ville han måske helst have beholdt tegnsproget? Og hvad nu hvis han som teenager helt ser sig fri for parabolerne på hovedet?, lyder det fra Maria, der ikke var vild med tanken om at få sin søn opereret ”bare fordi han så ville passe bedre ind i samfundet”.

– Men det er bare lettere at sige franskbrød, hvis man gerne vil have et franskbrød, og vi ville gerne give ham de bedste vilkår for at få så meget sprog som muligt, lyder det fra Maria, men familien har langt fra fortrudt deres beslutning, selvom der ventede dem en frygtelig operation.

Tegnsprog hjælp

– Alexander fik en blodansamling i hovedet og måtte på operationsbordet igen for at få tappet blod. Dertil fik han en allergisk operation. 14 dage efter operationen rev vi os bogstaveligt talt i håret og spurgte os selv, hvad vi dog havde gjort, bedyrer Maria.

Men operationen gik over al forventning trods vanskelighederne, og Alexander begyndte så småt at vende hovedet efter lyde.

– Jeg kan huske, vi stod ved et vindue i vores lejlighed og så ud på bilerne, og jeg pegede og sagde cykel, hvorefter Alexander gentog det. Børn får rigtig meget forærende, når man pludrer løs med dem som små, og ord skal gentages et vist antal gange, før de falder på plads, så nogle gange glemte Alexander ét ord, fortæller Maria, der er klar over, at det manglende sprog i sin søns første leveår betyder, at han har store huller i sin almenviden.

– Vi valgte, stik mod lægernes anbefalinger, at bruge tegnsprog og ikke kun talte ord til at lære Alexander sit nye talesprog. Når han ikke forstod et ord, bad han om at få det på tegnsprog, og han satte utroligt hurtigt tingene sammen, husker Maria.

Den nye hørelse var dog heller ikke uproblematisk, og Alexander kunne pludselig blive bange, når en græsslåmaskine blev startet.

– Man kan ikke retningsbestemme en lyd med ét øre. Vi gjorde alt for at advare ham, men nogle lyde er bare så naturlige, at man slet ikke tænker over, at de er der, beskriver Maria.

De bruger stadig tegnsproget, men kun i begrænset omfang for eksempel i svømmehallen.

Ro i klassen

I dag går Alexander på Skrydstrup Skole. Fredericia-skolen med fem kvarters daglig transport hver vej i taxa er for længst fortid.

– Vi har valgt ikke at gøre Alexander til et specielt tilfælde. Der har ikke været nogle drillier, og børnene kan faktisk ikke forstå, hvorfor Alexander må have to apparater på hovedet, når de ikke må. Hans nye cykel med støttehjul er også et hit, for den kan bakke, forklarer Maria.

Undervisningen foregår således, at alle taler i en elevmikrofon og altid én ad gangen, så Alexander kan følge med i alt, hvad der bliver sagt.

Dertil er der en ekstra lærer i klassen – først var det på fuld tid, men nu klarer Alexander sig med otte ugentlige støttetimer. Dertil møder han en halv time før, hvor hans klasselærer orienterer ham om dagens forløb, så der ikke opstår ubehagelige overraskelser.

– Børnene har en anden kultur, og det har givet en helt anden ro i klassen. Dertil kan den ekstra lærer også hjælpe de andre elever, vurderer Michael.

CI-operation nummer 2 kom på tale for halvandet år siden, da de fik et brev om, at det også var en mulighed i Danmark.

Familien Weltz Petersen her undervejs måtte vælge deres kampe. Da Alexander fik konstateret et kraftigt høretab, kom hele familien på tegnsprogskursus.

– Det var et familiekursus kun for vores familie, hvor vi var 23, der begyndte. Til sidst var vi kun 7. Rigtig mange gav op undervejs, fordi de syntes, det blev for svært. Det var én af de ting, vi bestemte os for ikke at tage stilling til. Det måtte være folks eget ansvar, om de ville gå glip af en samtale med Alexander, påpeger far Michael yderst til venstre, i midten Maria, Alexander og storesøster Jeannetter på 15 år.

– Vi frygtede selvfølgelig, at operationen ville blive lige så vanskelig som den første med efterfølgende sygdom. Det var den samme læge, og han kunne selvfølgelig ikke give os nogen garanti, men forsikrede, at han havde fået langt mere erfaring, fortæller Maria, der samtidig blev bevidst om, at Alexanders første CI-operation vendte ind mod fortovet, så han ikke kunne høre bilerne, når han kom cyklende.

Med endnu en operation ville han desuden få mulighed for i højere grad at retningsbestemme lydene og skelne støj.

– Han udnytter 80 procent af sin første CI i støjfyldte rum, og på trods af det, der skete første gang, gik det jo godt, fortæller Maria, der efter operationen kunne ånde lettet op. Alexander havde godt nok fået et mindre udslet i ansigtet, men de store problemer udeblev.

"Dit døve apparat!"

– Da han fik lyd på fire uger efter, og vi gik ud af hospitalet, erklærede han, at han nu kunne høre sine egne skridt, smiler Maria, der dog forsikrer, at operationen ikke skaber hørelsen alene. Det kræver hårdt arbejde – et arbejde som Alexander er helt indforstået med.

Derfor kan han heller ikke helt sige, hvilken forskel operation nr. 2 har gjort, for:

– Jeg har jo arbejdet med den første i fire år, bedyrer Alexander, der dog har

lurret fordelene ved det tekniske udstyr. For det ene øre kan nemlig sagtens følge med i tegneserien i fjernsynet på 1. sal, mens han spiser aftensmad med familien i stueetagen.

– Så griner han lige pludselig af noget, og så er vi klar over, at han er to steder på én gang, smiler en stolt mor, der dog aldrig er gået målrettet efter at træne Alexander. Træningen og tilpasningen af apparaterne er derimod blevet en del af deres leg og samtale.

– Vi er blevet knyttet tættere sammen som familie, og vi har været tvunget til at tale om nogle ting, andre familier måske ikke får talt om, forsikrer Maria, der også har lært rigtig meget af sin søn.

– Hvis jeg havde vidst det samme med de to første, som jeg ved nu, ville jeg have gjort mange ting anderledes. Børn er for eksempel utroligt visuelle. Vi taler og taler med vores børn, men de lærer meget hurtigere at genkende ord og billeder, forklarer Maria, der også har måttet revurdere sin opfattelse af børneopdragelse, der ellers var særdeles principfast.

Humoren har desuden været vigtig for familien, selvom det indimellem har forarget selv i den nærmeste familie:

– Jeg kan sagtens sige til Alexander, "Kom her, dit døve apparat", for han ved godt, han er døv, og før eller siden vil nogle sige det til ham, og så kan han lige så godt have hørt det fra dem, der elsker ham. Det er ingen grund til at skjule noget, der er synligt, pointerer Maria, der har været ude for flere surrealistiske oplevelser blandt andet med en hørekonsulent, der ringede til dem for at høre, om det var okay, at hun parkerede sin bil udenfor deres hus.

– Hun havde nemlig oplevet, at nogle ikke ville have, at deres naboer så bilen med logoet udenfor deres hjem. Noget der var helt surrealistisk for os, for vi vil allerhelst bare råbe ud til hele verden, at Alexander er døv, for det gør det meget nemmere både for ham og os.

Er der noget vigtigere end at høre, så er det følelsen af at blive hørt og høre til.

Det blev for nylig slået fast for psykologer, skolelærere, PPR-folk og andre fagfolk på en temadag om "at vokse op som barn med et høretab".

AF LISE NØRGAARD

At høre er ikke et mål i sig selv. Det er derimod at kunne deltage i et fællesskab, føle sig forstået og taget med på råd, og det kan ske på mange måder både gennem tegnsprog og udvikling af talesprog – uanset om man er døv, hørehæmmet eller et barn med CI.

Hovedsagen er nemlig, at det enkelte barn får de bedst mulige vilkår for at udvikle sig.

Det fastslog den norske psykolog Sissel Grønlie i sit oplæg på en temadag med overskriften "Opgaven at vokse op som barn med høretab" i Fredericia sidst i september.

Mere end 100 folkeskolelærere, pædagoger, PPR-personale og personale fra landets skoler, der underviser og arbejder med børn med høretab, havde meldt sig til dagen, der foregik på Center for Høretab.

Dagen var blevet til i et samarbejde mellem Center for Høretab og Dansk Pædagogisk Audiologisk Selskab (DPAS), der på en efterfølgende ekstraordinær generalforsamling vedtog at nedlægge foreningen, der har oplevet et faldende medlemstal. Dertil har de forskellige specialinstitutioners kursusafdelinger overtaget behovet for temadage og kurser, og foreningen har dermed set sig overflødiggjort.

info

Kort om dobbelt CI

For personer under 18 år er det i dag kun muligt at få CI på begge ører, hvor man tidligere kun blev opereret det ene øre.

I 1999 fik kun tre børn en CI-operation, mens 32 børn fik lavet indgrebet i 2004. I 2007 havde 400 børn i Danmark fået cochlear implant. Heraf har 80 børn et dobbelt CI.

Indgrebet anbefales så tidligt som muligt. I Danmark tidligst omkring 1-årsalderen. Er barnet over 4 år begynder chancerne for at godt udbytte at svinde. Hjernen begynder nemlig at udnytte det rum i hjernen, hvor hørelsen skal opbygges, til noget andet.

Kilde: Høreforeningen

Når ét sprog ikke er nok

Ubevidste signaler

Dagens tre oplægsholdere – alle psykologer der repræsenterede hver deres nordiske land nemlig Norge, Danmark og Sverige – bød ind med iagttagelser om den overordnede høreelse, der er så vigtig for vores sociale liv, risikoen for fejl diagnoser og indsigt i de reaktioner, som man som hørende ofte oplever.

Sissel Grønlie fortalte blandt andet om, hvordan man som underviser ubevidst kan komme til at signalere til et barn, at ”nu må du altså tage dig sammen”.

– Har man som underviser et enkelt barn med et høretab, forventer man, at barnet er deltagende også i beslutningsprocessen, men netop dét kan være rigtig svært, for barnet har brugt al sin energi på at høre og forstå og har ikke overskuddet til også at tage stilling, lød det fra den norske psykolog, der advarede mod onde cirkler og at komprimere og forenkle forklaringer i eksempelvis enetimer.

Brug for forståelse

Barnet har derimod brug for forståelse og opbakning til en pause, efter at have brugt alle sine sanser intenst.

Hun fremhævede i øvrigt vigtigheden af, at lærere og øvrigt personale ikke må lade sig lulle i søvn af, at det lader til at gå godt for et barn.

– Vi må problematisere alt. Er der et barn, hvor man måske tænker ”hun kunne trænge til en lidt bedre opdragelse” eller ”hun er en vanskelig type”, må man ikke bare overføre det til hørehandicappet som noget, der ikke er noget at gøre ved, imiterede Sissel Grønlie lettere ironisk og gav dagens publikum noget at tænke over med spørgsmålet om, hvorvidt de voksne behandlere faktisk tager deres kompetencer alvorligt, eller om man blot overlader det reelle ansvar til politikerne.

– Spørgsmålet er, om vi reducerer eleven til hans eller hendes hørestatus, eller om vi virkelig taler den enkelte elevs sag? Vi skal ikke blot stille os tilfreds med de rammer, der er lagt for os, sagde Sissel Grønlie.

Flere sprog i spil

Aida Regel Poulsen, nu tidligere næstformand i DPAS, ønskede med temadagen at fastholde fokus på børn med høretab – også fremover, når foreningen nedlægges.

– Det er ikke tilfældigt, at vi som afslutning netop vælger dette tema. Vi skal som voksne tage ansvar for, at børnene finder den rette vej. Med tegnsprog eller talesprog eller begge dele, lød det fra Aida Regel Poulsen, der er bekymret over tendensen til, at man mener, at børn med CI kun har glæde af talesprog.

– Det er så vigtigt at føle, at man hører til, og derfor bør et sprog ikke et udelukke et andet. Både tegn- og talesprog skal være i spil, så børnene kan veksle mellem det, der passer bedst til den enkelte situation, vurderer Aida Regel Poulsen, der tilføjer, at hvis CI-operation eller høreapparatbehandling ikke hjælper optimalt, er det vigtigt, at der er en bred vifte af pædagogiske metoder som flere sprogkoder til rådighed, så det enkelte barn bliver mødt på de rette præmisser.

Høretab eller autisme

Temadagen fortsatte med psykolog på Aalborgskolen, danske Pia Solholt, der talte om risikoen for at forveksle høretab med eksempelvis autisme.

– Begge børnegrupper kan have rigtig svært ved at løse opgaver, der kræver rækkefølger, mønstre sætningsopbygninger og i øvrigt at reflektere over egne tanker, for eksempel hvad man

har lært, og hvad man kan gøre smartere, fortalte Pia Solholt, der også havde oplevet, at tidsforståelse kan være problematisk for hørehæmmede børn.

Hun slog på, at det er vigtigt at følge op på børn såvel som forældre så hurtigt som muligt. Så forældrene kommer udover den sorg, det kan være at få et barn med et høretab.

– Og så barnet kan stimuleres så hurtigt som muligt og får lagt grundstenene for udvikling og indlæring især gennem visuelle kanaler, forklarede Pia Solholt, der mener, at de forskellige diagnoser ofte stilles på baggrund af symptomer og ikke årsagssammenhænge.

Hendes oplæg gav en del diskussion, da ikke alle kunne genkende hendes billede. Pia Solholt blev ligeledes kritiseret for at behandle ”gamle” skyld- og skammodeller hos forældre, hvilket ifølge nogle støjede i det store budskab.

Ifølge Aida Regel Poulsen var det dog helt på sin plads at tage fat på skyld- og skammodellerne, der stadig er udbredte i lokalmiljøerne.

Velmenende fordomme:

Svenske Per Selander gav til sidst stof til eftertanke ved at behandle de såkaldte velmenende fordomme, der dog nemt kan blive formidlet forkert til den hørehæmmede.

– Hvis man for eksempel siger, at ”man mærker da slet ikke, at du er hørehæmmet” fremgår det implicit, at hvis man kunne mærke det, så ville man heller ikke være særlig veltilpasset, lød det fra Per Selander, der fik lærere og behandlere til at tage et kig på deres egne reaktioner og sprogbrug.

Vil du vide mere om temadagen kan du se foredragsholderens slides på www.cfh.dk.

Netværk

for familier

Nu er det også muligt som familie med et hørehæmmet barn at deltage i en netværksgruppe med andre familier gennem Høreforeningen. I disse dage får en del familier med hørehæmmede børn en henvendelse fra foreningen, hvor de får tilbuddet om at deltage i en netværksgruppe.

Familie-netværk er en forholdsvis ny ting.

– Vi har flere grupper på vej forskellige steder i landet, fortæller Høreforeningens netværkskonsulenter Ane Schneidermann og Joan Klindt Johansen.

De får løbende henvendelser fra familier, der gerne vil dele deres erfaringer med andre om det at have et hørehæmmet barn.

– Har I lyst til at møde andre, så send os et par linier om jer selv. Er der særlige behov, som f.eks. CI-opererede, prøver vi at matche også dette, siger netværkskonsulenterne.

Hvis du er teenager, kan du selv blive medlem af en netværksgruppe uden din familie.

Læs mere på www.horeforeningen.dk/netvaerksgrupper

HUSK familiemedlemsskabet

Det er en god idé at vælge Høreforeningens familiemedlemsskab, hvis man har et hørehæmmet barn. Det giver mulighed for, at foreningens forældreudvalg kan identificere jer

som familie og dermed lettere kan kontakte jer, når der er nyt, lige som I får bedre mulighed for at tage del i arrangementer målrettet familier.

Høreforeningens vejledningsteam

Mange forældre til hørehæmmede børn har i år gjort brug af Høreforeningens vejledningsteam. Høreverdenen kan være svær at finde rundt i, og her sidder vores vejledere inde med en masse viden. De har alle høreproblemer inde på livet eller har mange års erfaring på høreområdet. Netop på familieområdet oplever Høreforeningens mange frustrationer. Et net af samarbejdspartnere kan hjælpe medlemmerne videre.

I visse tilfælde tager foreningen sager op af principiel karakter.

Høreforeningens vejledningsteam kan kontaktes på hverdage mellem kl. 10 og 14 på telefon 36 75 42 00 eller mail@horeforeningen.dk

Hørehæmmede Børns Forældreudvalg

Formand og

økonomiansvarlig

Helle Larsen
Fredensvej 7, Ørslev
4200 Slagelse
Tlf. 58 26 71 75
pelle@larsen.mail.dk

Region Sjælland

Camilla Nielsen
Frejasvej 53
3600 Frederikssund
Tlf. 23 24 70 91
cnielsen@pc.dk
Region Hovedstaden

FU Repræsentant

Jens Kristian Præstegård
Mejsevej 15, Øster Snede
8723 Løsning
Tlf. 75 89 33 56/ 50 43 67 88
jkp11@os.dk

Region Syd – øst

Else Marie Christensen
Dankvart Dreyers Vej 36
5230 Odense M
Tlf. 65 90 77 36/ 27 51 79 77
em@ddv36.dk
Region Syd – øst

Sekretær

Lars Bjørnhardt
Torvegade 126
6700 Esbjerg
Tlf. 75 13 49 99/ 26 20 49 99
Bjornhardt@email.dk

Region Syd – vest

Kenneth Holmager
Terpsvej 12, Birkelse
9440 Aabybro
Tlf. 98 24 38 39
holmager@mil.dk
Region Nordjylland

Vibeke Christensen
Silkeborgvej 65
8641 Sorring
Tlf: 86957296/22927296
kathrinedal@os.dk
Region Midtjylland

Kan du holde på en hemmelighed?

TEK»

Siemens Pure kan bruges sammen med Tek fjernbetjeningen med trådløs Bluetooth forbindelse.

Pure fra Siemens er diskret.

Pure lader din personlighed stråle helt igennem. Du har valget imellem den diskrete ørehænger med den næsten usynlige slange til højttaleren i øret. Eller de diskrete CIC i-øret apparater som sidder helt inde i øregangen.

www.siemens.dk/horelse

Answers for life.

SIEMENS

Forårskurser 2009

Uge 6 - d. 6. - 8. februar

Høre-coaching

Har du lyst til at bruge en weekend på dig selv og de ønsker og mål, som du har lige nu eller for livet? Så skal du tilmelde dig dette kursus!

På kurset vil du lære at sætte dig nogle mål og finde ud af, hvad der skal til, for at du når dem. Det kan handle om dit hørehandicap, job, samliv eller noget helt andet. Fokus er på dig, for det er dig, der bestemmer dit/dine mål.

Der vil både være coaching i gruppe og individuelt. Du vil også få kendskab til værktøjer inden for NLP coaching, som du kan bruge i det daglige.

NLP coaching tager udgangspunkt i, hvor du er i livet lige nu. Det er en struktureret samtaleform, hvor opgaven som coach er at stille de rigtige spørgsmål på de rigtige tidspunkter.

Som coach kan jeg hjælpe dig med mentale og følelsesmæssige barrierer, så du selv bedre bliver i stand til at skabe forandringer og nå dine mål.

Målet med kurset er, at du forlader kurset med nye vinkler og perspektiver på dit liv, som du lever det!

Information om kursets indhold fås hos underviser Anders Reitov på tlf.: 22 41 01 54 eller kontakt@andersreitov.dk

Max. 7 deltagere

Underviser: Anders Reitov

Tilmeldingsfrist: 12. januar

Uge 6 - d. 6. - 8. februar

Malekursus på Castberggård

Kan du lide at tegne og male? Har du lyst til at lære nyt?

Her har du mulighed for at fordybe dig i at arbejde med billeder - hvad enten du er nybegynder eller øvet.

På kurset veksles der mellem individuel undervisning og fælles vejledning og gennemgang af forskellige tegne- og maleteknikker.

Vi vil sammen se på, hvordan udvalgte kunstnere arbejder, og hvordan de "får sagt det, de vil". Hvad skal der til for at et billede virker efter hensigten?

Der må påregnes en materialeudgift på 100 kr., som betales direkte til underviseren på kurset. Medbring tøj, som kan tåle en malerklat.

Yderligere information om kursets indhold hos underviseren, keramiker og billedkunstner Dorthe Andresen på tlf.: 30 50 11 88

Max. 7 deltagere

Underviser: Dorthe Andresen

Tilmeldingsfrist: 12. januar

Uge 14 - d. 3. - 5. april

Krop & Kunst

Kan du lide at bevæge dig, og har du brug for at få det bedre med hørepblemernes følgevirkninger gennem afspænding?

Kunne du tænke dig at slappe af ved at tegne og male samtidig med, at du lærer noget nyt?

Så vælg dette kursus i afspænding, tegning og maleri for mennesker med øre- og hørepblemer. På kurset veksles der mellem afspænding, let fysisk

træning og undervisning i tegning, maleri og farvelære.

Det vil være et kursus, som tager udgangspunkt i den enkelte deltagers behov og kunnen. Derfor kan alle være med i afspændingsdelen. Tegne/male-delen henvender sig til både nybegyndere og øvede.

Medbring afslappet tøj til afspændingen og tøj, som kan tåle en malerklat til tegne/maleundervisningen.

Information om kursets indhold hos underviserne:

Afspændingspædagog Eva Brix på tlf.: 33 25 55 17

Keramiker og billedkunstner Dorthe Andresen på tlf.: 30 50 11 88

Max. 2 hold af 7 deltagere

Tilmeldingsfrist: 23. februar

Uge 20 d. 15. - 17. maj

Få Kørekort til din Hørenedsættelse

En hørenedsættelse skaber ofte følelser af forvirring og frustration. Det bliver svært at være med i sociale sammenhænge, og man føler sig udkørt og træt.

Ved hjælp af relativt enkle fif og gode råd kan det blive langt lettere at leve med sin hørenedsættelse.

Kurset vil blandt andet behandle emner som ørets anatomi, din hørekurve, din diagnose, valg og tilpasning af høreapparater, vejen gennem høreomsorgen samt introduktion til høre-taktik og selvværd.

Max. 2 hold af 7 deltagere

Underviser: Henning Flarup & Mette Grønlund

Tilmeldingsfrist: 30. marts

Praktisk information:

Kursussted med varm atmosfære og sjæl

Vore kurser arrangeres på Castberggård – Døve og Hørehæmmedes Højskole, som ligger naturskønt mellem Vejle og Horsens. Det gør vi, fordi vore kursister nyder den helt særlige varme atmosfære og sjæl, Castberggård har. Vore kursister ønsker med andre ord at komme tilbage gang på gang.

Alle kan forstå

Der vil max være 7 personer på hvert hold. Der benyttes teleslynge, og ønsker du tolk, giver du blot besked ved tilmelding.

Oftest fredag til søndag

Hvis ikke andet er opgivet starter kurserne fredag kl. 18.00 og slutter søndag kl. 14.

Fælles bustransport fra og til Vejle

Der arrangeres gratis fælles bustransport fra og til Vejle station. Normalt klokken 17:10 fra Vejle fredag og retur efter kurset søndag. Køretid: ca. ½ time.

Pris

Dobbeltværelse: 500, – pr. person.
Eneværelse med bad og toilet, delt med 1 anden person: kr. 600
Eneværelse med eget bad og toilet: kr. 700 (NB! Kan ikke garanteres)

Transporten får du betalt

Vi refunderer dine udgifter til transport, men der udbetales IKKE kilometerpenge. Transport-udgifterne refunderes i stedet som ved rejse med billigste offentlige transport incl. pladsbillet.

Kun for Medlemmer

Man skal være medlem af Høreforeningen for at kunne deltage på kurserne.

Tilmeldingsblanket

UDFYLDES MED BLOKBOGSTAVER

Kursets navn: _____

Navn: _____ Cpr.nr.: (Skal altid udfyldes) _____

Adresse: _____ Postnr. og by: _____

Bopælskommune: _____ Evt tlf. nr.: _____ Evt. email: _____

Særlig kost: _____ Dobbeltværelse (500kr) _____

Enkeltværelse, delt bad og toilet (600kr) _____ Enkeltværelse med bad og toilet (700kr): _____

Hørehæmmet ☐ Norm. hørende ☐ Ønskes: MHS-tolk ☐ Tegnsprogstolk ☐ Skrivetolk ☐ Teleslynge ☐

Fællesbefordring fra og til Vejle Station: ja ☐ nej ☐

Indsendes/faxes til: Høreforeningen, Kursus-afdelingen, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre

Den gamle NOKIA LPS-4 halsteleslynge er stadig interessant. Jeg anbefaler den ofte til læsere, der søger råd. Forleden var det Jytte Laundrup, der havde svære problemer

Ny avanceret teknik er ikke altid bedst

Jytte Laundrup (JL) bor om sommeren i Nordsjælland. Vinteren tilbringes i Florida.

Hun er storforbruger af telefon. Den er livlinen til venner og tre børn, der både fra Florida og Danmark bor mange timers flyvning væk.

JL havde problemer med at høre. Telefonsamtaler var ikke den fornøjelse, de kunne være.

JL fik mange forslag til, hvad hun skulle gøre, bl.a. for egen regning at investere 26.000 kr. i nye høreapparater. Resultatet var ikke tilfredsstillende.

Da jeg fik spørgsmålet, tænkte jeg, på grund af stort forbrug, først på fast-

nettelefon. Telefontaksten er normalt lavere til fastnet.

Jeg havde ikke den ideelle løsning.

Faktisk var det en samtale med JLs søn, der førte til den vigtige oplysning, at telefontaksten til mobiltelefon ikke var noget problem. Han har til hele familien købt et specielt abonnement, hvor samtale også over meget lange afstande er til fast lav pris.

(Også i Danmark er der mulighed for fordelagtigt mobiltelefonabonnement.)

Efter den oplysning var jeg ikke i tvivl om, hvad jeg ville foreslå.

JL skal gå over til udelukkende at benytte mobiltelefon. Og så skal hun have en halsteleslynge, der kan benyttes sammen med mobiltelefonen. Det giver tydelig lyd i begge ører.

Der er to muligheder.

1. En halsteleslynge, der trådløst modtager Bluetooth signal fra mobiltelefonen.
2. En NOKIA LPS-4 halsteleslynge, der skal forbindes til mobiltelefonen ved hjælp af en ledning.

Umiddelbart er Bluetooth løsningen den smarteste. Det er den, fordi man er fri for ledning mellem mobiltelefon og

halsteleslyngen. (Omtalt i Hørelsen nr. 4, april 2008)

Men inden vi smider den gode gamle NOKIA LPS-4 i skrottyngen, skal der nævnes et par fordele.

- a. LPS-4 får strøm fra mobiltelefonen. Hvis batteriet i mobiltelefonen er OK og opladet, kan der tales i timevis uden strømproblemer.
- b. Man undgår de problemer, der kan være med at "parre" mobiltelefon og halsteleslynge.

Hvis man har lagt mobiltelefonen fra sig og er kommet på afstand, kan det ske, at der skal "parres" igen, inden det virker. Det opdages måske ikke, inden der er misset en samtale fra Seattle.

Ned i bukserne

Med LPS-4 skal man håndtere en ledning. Det kan læres.

Brug en bæltepung ligesom JL. Vend mobiltelefonen med ledningstilslutningen opad og så ned i bukserne med ledningen. Det er vigtigt, at ledningen ikke hænger og flagrer, så den griber ind i ethvert dørhåndtag.

Ind under bluse eller skjorte med ledningen og halsteleslyngen.

JL kunne det første gang.

Opkald besvares ved at trykke på en knap på halsteleslyngen. Opkald kan høres i høreapparaterne, hvis de er stillet på T-tele eller M - T.

JL nyder, at hun overalt kan benytte sin mobiltelefon med tilhørende halsteleslynge.

Gem kvitteringen:

Selv om LPS-4 er rimelig robust, så kan der ske brud på ledningen. Hvis det sker, inden garantien udløber, kan man med kvittering i hånden gøre sig håb om at få en ny.

Måske julegaveide

NOKIA LPS-4 er set i TDC-telebutikker til 699 kr.

Tekniksiden kan ikke tages som udtryk for foreningens officielle holdning. Skriv eller ring til Erik Bach. Spørgsmål er også velkomne

Adresse: Postboks 62, 7190 Billund.

Tlf. 75 33 15 43 efter kl. 19

mail: ebb@posts.tele.dk

Det er et hjælpemiddel, der i henhold til servicelovens § 97 kan bevilges, hvis man har behov.

Hvis ikke man orker besværet med ansøgning og måske lang ventetid, kan det være et julegaveønske.

Audioindgangen virker ikke

På LPS-4 er der indgang for audiokabel. Det ville være rigtigt smart, hvis LPS-4 kunne bruges til alt, hvor der er udgang for audiokabel. Men det virker ikke. Det skulle det iflg. brugsanvisningen.

Det har givet mange brugere anledning til undren. Henvendelse til NOKIA eller der, hvor man har købt produktet, hjælper ikke.

NOKIAS hjemmeside er blevet udstyret med en tekst om, at det ikke virker.

Hør radio

Du har mulighed for at høre radio, forudsat at din mobiltelefon har indbygget radio, og du bor ret nær ved senderen.

Når du hører radio, fungerer LPS-4 som antenne.

Et kig på NOKIAS hjemmeside viser, at LPS-4 kan benyttes sammen med 63 mobiltelefoner fra NOKIA. Der er en del NOKIA mobiltelefoner, især de nyeste modeller, hvor LPS-4 ikke kan tilsluttes.

Teleslyngeteknikken og elektromagnetisk støj:

For at benytte LPS-4 halsteleslyngen skal ens høreapparater være forsynet med telespole.

Desværre er der steder, hvor der er elektromagnetisk støj, f.eks. i bil.

Elektromagnetisk støj bevirker, at der er en irriterende skratten. I værste fald kan man ikke høre, hvad der siges.

Info

Ny halsteleslynge fra NOKIA

I Hørsen nr. 7 fra sept. var der en kort meddelelse om, at der kommer en ny halsteleslynge fra NOKIA.

Det har givet anledning til mange henvendelser.

Iflg. Claus Bach, fra NOKIA academy, der er min kontakt til NOKIA, bliver den lanceret i første kvartal 2009.

Den kommer til at hedde LPS-5

Væsentligste forskel i forhold til LPS-4 er, at signalet fra mobiltelefon til halsteleslyngen sendes via Bluetooth i stedet for ledning som på LPS-4.

For de mere nysgerrige kan der læses om den nye halsteleslynge på: <http://press.nokia.dk/release.php?id=4961697> Claus har lovet, at jeg får lov at prøve den første LPS-5, der kommer til Danmark.

Lægger Høreforeningen afstand til mine artikler?

Det spørgsmål har jeg fået fra læsere på baggrund af den faste ramme, hvor der står "Tekniksiden kan ikke tages som udtryk for foreningens officielle holdning".

Det er en formulering, som både redaktøren og jeg er enig i.

Jeg har som bruger af høreteknik nogle markante standpunkter ang., hvad der skal kræves af god høreteknik.

Et konkret eksempel:

En salgschef fra et høreapparatfirma havde læst min omtale af høreapparater.

Han ville gerne, at jeg også skulle skrive om de høreapparater, han markedsførte.

Det var jeg åben over for, især da han kunne fortælle om nogle helt fantastiske egenskaber.

Hans produkt signalerede ungdom, sundhed og usynlighed mv. Man kom nærmest til at høre som en 17-årig.

Han blev lidt betænkelig, da jeg fortalte, at hvis jeg skulle skrive om det, ville jeg først prøve produktet.

Efter et par spørgsmål blev det klart, at hans produkt end ikke indeholdt telespole eller anden mulighed for trådløst elektrisk signal til hørerapparaterne.

Det er min overbevisning, at der aldrig bør sælges eller udleveres den slags høreapparater.

Der er ingen saglig begrundelse for, at der ikke skal være mulighed for at få direkte elektronisk signal fra radio, Tv., mobiltelefon, mv. og naturligvis mulighed for tydeligt at høre på selv de bagerste pladser i lokaler med teleslynge.

Jeg kunne klart meddele, at hvis jeg skulle skrive om hans produkt, ville det blive en stor advarsel. Det var han ikke interesseret i.

Et mirakel

Da jeg selv er CI-implanteret, læser jeg med stor interesse andre CI-opereredes beretninger om, hvad indgrebet har medført og betydning for netop dem i positiv eller negativ retning. Derfor vil også jeg her give mit bidrag til de mange beretninger i 'hørelsen' og på nettet. Det er mit ønske og min hensigt, at mit indlæg må virke opmuntrende på dem, der lige nu er i gang med overvejelser om en CI-operation.

Min hørenedsættelse er kommet snigende. I 1990 må det være begyndt. Som lærer oplevede jeg da, at børnene pludselig rejste sig og løb ud af klassen. De kunne høre klokken ringe ud. Jeg hørte den ikke. År for år gik det tilbage med hørelsen. Så var det helt slut. Trods diverse høreapparater var hørelsen nu så ringe, at jeg måtte medbringe tavle eller skriveblok, når jeg skulle ud blandt andre.

Jeg blev indesluttet og sky, jeg undgik f.eks. at møde mine naboer af frygt for,

at de skulle henvende sig til mig. Min kæreste tilskyndede mig til, at vi sammen skulle deltage i et kursus i tegnstøttet kommunikation på høreinstituttet i Aalborg. Jeg var ikke meget for det, men vi meldte os til – og det blev min lykke. Lederen af kurset, Berit Obling, blev hurtigt opmærksom på mit svære høretab.

Effektivt og beslutsomt banede hun vej for de prøver og undersøgelser, der skulle vise, om jeg var kandidat til en CI-operation. Det var jeg, og den 1. November 2007 fik jeg indopereret et implantat i venstre øre.

Operationen blev udført af professor Aksel Grøntved på Odense Sygehus. Operationen forløb uden nogen som helst bivirkninger. To dage senere var jeg hjemme igen. Fire uger senere fik jeg tilpasset selve processoren. Jeg var som de fleste andre forberedt på en skuffelse m.h.t. lydkvaliteten, havde jo læst om de ubehageligheder, andre havde oplevet,

når processoren blev tilsluttet: Hyletoner, støj, syntetisk tale (Anders And). Men, åh, mirakel, jeg kunne høre ganske klart og tydeligt. Det var en dejlig oplevelse. På vej hjem samme dag med toget hørte jeg konduktørens stemme i højttaleren: Næste station Vejle. Det var fantastisk.

Den planlagte optræningsperiode på ca. Et halvt år blev indstillet efter 3-4 konsultationer hos Berit Obling i Aalborg. Jeg kunne umiddelbart høre og gengive alt, hvad jeg blev præsenteret for. Jeg taler nu i telefon med hvem som helst, hører igen radio, nyder fuglesangen, ser og hører tv og kan igen begå mig i både dagliglivet og selskabslivet.

Jeg tænker ofte den tanke: Tænk, hvis jeg ikke havde meldt mig til kurset på høreinstituttet i Aalborg. Hvor havde jeg så stået i dag? Et tilfælde er skyld i, at jeg igen hører. Dette burde ansprende kommende CI-aspiranter til selv at fremme deres sag.

Bent Hunt Poulsen. Hobro

Et høreapparat, der ikke ligner de andre

Alternativet til traditionelle høreapparater

be by ReSound™ er anderledes. Virkelig anderledes. Det er det første (og eneste) høreapparat i en helt ny kategori, som vi kalder for Invisible Open Technology (IOT). Derfor ligner be by ReSound ikke andre høreapparater, det bæres ikke som andre høreapparater, og det synes ikke som andre høreapparater.

www.beyresound.dk

Vinder af Den
Danske Designpris
2008/2009

Den Danske Designpris
2008/09

be
BY RESOUND™

*Rigtig størrelse

Vellykket fælles arrangement

Lokalafdelingerne i Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal holdt fællesarrangementmandag den 20. oktober

Rundt omkring i lokalafdelingerne taler bestyrelserne meget om, hvad der i årets løb skal foregå ved de lokale møder for medlemmerne. Herunder også hvad der kan få flere medlemmer til at møde op til de lokale arrangementer.

Ud fra alle disse betragtninger opstod tanken om at lave et fælles arrangement for flere afdelinger, idet man håbede, at der ville komme mange mennesker.

Der var stor spænding i bestyrelserne for de fire nabolokalafdelinger, om det kunne lykkes at samle mange medlemmer. Det kunne det. Der kom 58. Det var dejligt.

Der var indbudt til to foredrag, og under foredragene blev der serveret kaffe og hjemmebagt kage. I pausen blev der serveret vand og/eller et glas hvidvin. Snakken gik lystigt, og der var en god stemning.

Der var lavet en form for gæstebog, så bestyrelserne havde en form for statistik over, hvilken lokalafdeling medlemmerne kom fra.

Denne lille statistik kan muligvis også bruges som erfaringsgrundlag, hvis andre lokalafdelinger vil arrangere noget lignende.

Ang. det sidste så har en enkelt afdeling ringet for at høre, hvordan vores møde gik.

Måske kunne de bruge ideen til et samarbejde med deres naboafdeling.

Ved fællesarrangementet blev der som nævnt oven for holdt to foredrag. Det første foredrag blev holdt af audiologpæd., ph.d. Gitte Enge-

lund: "Hvad skal der til for at vi vil gå med høreapparat?"

Det var et foredrag om at erkende, at man har et høreproblem. Der var en del erfarne høreapparat-brugere til stede, og de kender selvfølgelig problematikken, men indtrykket er, at mange ikke er klar over eller vil anerkende, at de hører dårligt.

Det med at have en dårlig hørelse har været noget, man ville skjule. Derfor er det godt, at der nu er ved at komme mere fokus på problemerne med anerkendelsen af en dårlig hørelse.

Det andet foredrag blev holdt af civilingeniør, ph.d. Christian Binau Nielsen:

"Kan vi få processen til at gå hurtigere?". Dette foredrag handlede om det store arbejde, der finder sted for at udvikle bedre høreapparater.

Det blev godt belyst, hvor stort et arbejdet høreapparatfirmaerne gør for at udvikle nye apparater.

Man fik et rigtig godt indtryk af, hvor svært det kan være at udvikle de rigtige apparater til de rigtige brugere, idet alle, der bruger høreapparat, har forskellige grader af høre- nedsættelse/-problemer.

Hele arrangementet var meget vellykket, og vi kan kun anbefale, at man rundt omkring i lokalafdelingerne afholder sådanne fælles arrangementer. Her var det mellem naboer, men det kan gøres på kryds og tværs, som man har lyst til.

Venlig hilsen

Lokalafdelingerne

Gentofte v/Grete Boisen, Gladsaxe v/
John Agerholm, Lyngby-Taarbæk v/
Kirsten Vikelsøe, Rudersdal v/Noëlle
Movin Frederiksen

Deadline for januar-nummeret 2009:
D. 4. december 2008.
Indlæg skal sendes på
SKEMA til aktivitet@hoereforeningen.dk eller pr. post.

HB-medlemmer:

Svend P. Kristensen,
Klitgårdsvej 1, 9240
Nibe, tlf. 98350325

Jens Trolldahl,
Østergade 28, 9690
Fjerritslev, tlf. 98212262
e-mail: jens@trolldahl.dk

Keld Hansen,
Emmersbækvej 32,
9850 Hirtshals,
tlf. 98941619
e-mail: kello@ofir.dk

Emanuel Pechüle-Christensen
Engen 2, 7770 Vestervig,
tlf. 97941033,
e-mail: emanuel@mail.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

BRØNDERSLEV
Formand: Ib Hansen,
Lindenovsvej 40,
9330 Dronninglund,
tlf. 98843682, e-mail:
lind40@stofanet.dk

FREDERIKSHAVN
Formand: Jørgen S. Hansen,
Skræddervej 19, Gærum,
9900 Frederikshavn, tlf.
98486475

► Søndag d. 7. december,
efter gudstjenesten kl. 14 i
Åsted Kirke, skal vi i mødes
i præstegården til Jule-
hygge. For evt. samkørsel
kontakt formanden.

HJØRRING
Formand: Keld Hansen,
Emmersbækvej 32, 9850
Hirtshals, tlf. 98941619
e-mail: kello@ofir.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet.: Forsam-
lingsbygningen, Østergade
9 i Hjørring.

► Onsdag d. 10. december
kl. 15 – 17 er der demon-
stration af forskellige
teleslynge-typer. Vi kan
oplyse ventetider på høre-
apparater, offentlig og
privat. Udlån af teleslynge,
FM-udstyr m.m. Hør hvor-
dan du selv får installeret
teleslynge hjemme. Du kan
også komme med forslag til
aktiviteter.

Derudover

► Onsdage mellem kl. 12
– 17 kan vi benytte lokale
i Skolegade 4 i Hjørring.
Derfor skulle vi gerne have
startet nogle aktiviteter,
så har I gode forslag, kom
endelig ud af busken, så vi
kan komme i gang. Kon-
takt gerne formanden.

JAMMERBUGT

Formand: Jens Trolldahl,
Østergade 28, 9690
Fjerritslev, tlf. 98212262,
e-mail: jens@trolldahl.dk

MARIAGER FJORD

Formand: Ruth Pedersen,
Rosenparken 8, 9500
Hobro, tlf. 98521216,
e-mail: rosenparken8@
webspeed.dk

MORSØ

Formand: Jens Peder
Dalgaard, Enghavevej 8,
7900 Nykøbing Mors,
tlf. 97725290, e-mail:
j.p.dalgaard@vip.cyber-
city.dk

REBILD

Formand: Helmuth Jørgen-
sen, Hjedsbækvej 473,
9541 Suldrup, tlf. 98653047

THISTED

Formand: Aase Jensen,
Nørregade 51, st. th.,
7700 Thisted, tlf. 97921894
Fast mødested, når andet
ikke er angivet.: Aktivitets-
stedet HOPLA, Vestervigvej
112, Bedsted.

VESTHIMMERLAND

Formand: Richard Rudbæk,
Aalborgvej 37 B, Hornum,
9600 Aars, tlf. 96983111,
e-mail: rr@imri.dk

AALBORG

Formand: Svend P. Kristensen, Klitgårdsvej 1, 9240 Nibe, tlf. 98350325, e-mail: s.p.kristensen@mail.dk

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Ménière og tinnitus

Kontakt: Ib Hansen, Lindenovsvej 40, 9330 Dronninglund, tlf. 98843682, e-mail: lind40@stofanet.dk
Kontaktpersoner: 70104929

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Kenneth Holmager, Terpsvej 12, 9440 Åbybro, tlf. 98243839, e-mail: holmager@mil.dk

REGION MIDTJYLLAND

HB-medlemmer:

Jens Præstegård, Toftegårdsvej 11, 8722 Hedensted, tlf. 75893356, e-mail: jkp11@os.dk

Sanne Lauridsen, Engdraget 27A, 8381 Tilst, tlf. 86243345, e-mail: aarhus@hoereforeningen.dk

Preben Fruelund, Æblerosevej 27, 8500 Grenaa, tlf. 86300479, e-mail: prebencooper@ti-scali.dk

Bjarne Dueholm, Mosevænget 5, 7330 Brande, tlf. 97180530, mobiltlf. 23715130, e-mail: bjarne.dueholm@mail.tele.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

HEDENSTED

Formand: Jens Præstegård, Mejsevej 15, Øster Snede, 8723 Løsning, tlf. 75893356, e-mail: jkp11@os.dk

HERNING

Formand: Elisabeth Frølund Kjærgaard, Fenrisvej 4, 7400 Herning, tlf. 97120478
► Tirsdag d. 3. februar 2009 på Frivillig Center, Fredensgade 14 i Herning afholdes Årsmøde m. dagsorden iflg. vedtægterne. I forbindelse med mødet kommer forstander for Center for Kommunikation, Ole Arndal og fortæller om høreforsorgen netop nu.

HOLSTEBRO

Formand: Gunnar Kristensen, Kopperupvej 95, Mejrup, 7500 Holstebro, tlf. 97428613, e-mail: gunnar.kristensen@mvb.net
Fast mødested, når andet ikke er angivet.: Laden, Brogårdsvej 4 i Holstebro.
► Torsdag d. 4. december kl. 14 skal vi Julehygge v. valgmenighedspræst Peter Hedegård og sammen med Ældresagen. Pris: 40 kr. inkl. kaffe og æbleskiver. Vi har fået tildelt 30 pladser, så "Først til mølle"-princippet gælder og tilmelding er senest to dage før til Petra på tlf. 97422594 eller til Inga på tlf. 97429120.

HORSSENS

Formand: Thøger Jeppesen, Vestervænget 5A, Tvingstrup 8700 Horsens, tlf. 75667116, e-mail: tb_jeppesen@mail.tele.dk
► Fredag d. 5. december, kl. 12 på Kildebakken, Kildegade 23 i Horsens holder vi julefrokost og siger Glædelig jul og godt nytår. – Det er nemlig det sidste arrangement i 2008. Tilmeldingsfristen er overskredet. Vi ses igen....
► Torsdag d. 8. januar 2009, kl. 14 i Klostergården, Havneallé 12 A i Horsens til lysbilledforedrag. Forfatter Eigil Holm, Gedved fortæller og viser lysbilleder om: "Horsenseggen set fra luften". Tilmelding senest én uge før til Jette på tlf. 75646460.

IKAST-BRANDE

Formand: Bjarne Dueholm Mosevænget 5, 7330 Brande, tlf. 97180530, e-mail: bjarne.dueholm@mail.tele.dk

LEMVIG

Formand: Annelise Lund Pedersen, Toldbodgade 5, 2., 7620 Lemvig, tlf. 97823399
► Tirsdag d. 9. december kl. 19 på Lemvig Dagcenter, Nygade 35 i Lemvig holder vi Julefrokost. Medbring gave til Pakkespil. Tilmelding senest d. 5. december til formanden.

NORDDJURS

Formand: Erling Jensen, Klibovænget 11, 8963 Auning, tlf. 86484474, e-mail: klibo@vestdjursnet.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Kulturhuset /pavillonen, Kærvej i Grenå.
► Tirsdag d. 9. december, kl. 19 – 21 holder vi en hyggelig Juleafslutning med vægt på samvær. Preben læser en god historie. Måske tager vi en julesang. Husk at medbringe en pakke til ca. 25 – 30 kr. til Pakkespil. Der serveres kaffe á 30 kr. Gerne tilmelding til formanden.

ODDER

Formand: Pt. ingen.

RANDERS

Formand: Sven Aage Busk, Mariagervej 1 A, 2. th., 8900 Randers, tlf. 86425244, træffes bedst formiddag, e-mail: sv.aa.busk@oncable.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Fritidscentret, Vestergade 15 i Randers. (Elevator i gården)
► D. 2. og 3. torsdag i hver måned fra kl. 14 til 16 i Sundhedshuset på Vestervold i Randers har vi åben rådgivning i Caféen. Dog ikke i juli og august, og ikke på helligdage.
Derudover
► Torsdag d. 11. december, kl. 19 – 22 på Randers

Sundhedscenter, Vestervold 4, 8900 Randers C har vi, i samarbejde med biblioteket, arrangeret et besøg og foredrag af og med forfatter Lotte Rømer. Arrangementet er for alle, uanset handicap. Gratis billetter afhentes hos formanden. Der er elevator i stueplan og teleslynge i lokalet.

RINGKØBING/SKJERN

Formand: Ole Matthesen, Snebærvej 4, 6950 Ringkøbing, tlf. 97324652, e-mail: olematthesen@webspeed.dk
► Tirsdag d. 2. december kl. 14.30 i Hemmet Kirke og efterfølgende i "Stalden", Vandmøllevej 3 i Hemmet har vi, i samarbejde med Menighedsrådet, arrangeret gudstjeneste med efterfølgende socialt samvær. Der er skrivebolk, TSK-tolk og teleslynge i både kirken og i "Stalden". Alle er velkomne.

SAMSØ

Formand: Grethe Buhr, Byvejen 21, Haarmark, 8305 Samsø, tlf. 86593267

SILKEBORG

Formand: Kirsten Jensen, Marsvej 6, Gjeslø 8600 Silkeborg, tlf. 86820389, e-mail: kj.jensen@mail.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Frivilligcentret, Vestergade 81 i Silkeborg.
► Den sidste tirsdag i hver måned, kl. 17 – 18 har vi Rådgivning for ALLE med høreproblemer.

SKANDERBORG

Formand: Preben Larsen, Rugmarken 13, 8362 Hørning, tlf. 86922669, Mobil, kun SMS: 20 79 19 39, e-mail: preben@larsen.dk

SKIVE

Formand: Stinne Andersen, Lyngbakken 1, Sdr. Thise, 7870 Roslev, e-mail: skive@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Aktivitetscentret, Odgårdsvej 15 i Skive.

► Onsdag d. 3. december, kl. 13 i Aktivitetscentret afholder vi julefrokost m. bankospil. Pris: 75 kr. Drikkevarer kan købes. Tilmeldingsfristen er overskredet.

STRUER

Formand: Jens Kvist, Kløvenhøj 5, 7600 Struer tlf. 97865210

SYDDJURS

Formand: Jan Arndt, Strandvejen 5, 8400 Ebeltøft, tlf. 86373809, e-mail: syddjurs@hoereforeningen.dk

VIBORG

Formand: Inge Madsen, Anemonevej 22, 8850 Bjerringbro, tlf. 86688274
Café Hørelsen
Fast mødested og tid: De Frivilliges Hus, Vestrebrogade 1 i Viborg, hver 2. onsdag i lige uger, kl. 15 – 17, dog ikke i skoleferierne.
► Vi er nogle personer, der har de samme øre/høreproblemer som dig, så vi kender lidt til hvordan du har det. Vi kan ved snak og forståelse, måske hjælpe dig til en bedre dagligdag. Vi har kaffe på kanden, hvis du skulle komme forbi.
Derudover:
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Oasen, Brogade 5 i Bjerringbro

ÅRHUS

Formand: Sanne Lauridsen, Engdraget 27a, 8381 Tilst, tlf. 86243345, e-mail: aarhus@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Klostergade 37, 8000 Århus C
► Lørdag d. 13. december kl. 13 – 16.30 afholder vi, traditionen tro, Julefrokost. Så mød op til en dejlig frokost. Pris: 100 kr. Drikkevarer kan købes til rimelige priser. Der er teleslynge i salen. Tilmelding senest d. 8. december til Bent på tlf. 86 98 05 96 eller via e-mail på: bent-jensen@stofanet.dk

► Torsdag d. 15. januar 2009, kl. 19 – 21.30 på Langenæshus, Augustenborggade 21, 8000 Århus C er der "Teknikaften". Tre fagpersoner vil fortælle om nyheder inden for høreapparater, høretekniske hjælpemidler samt VOIP-telefoni (bredbåndsbaseret videotelefoni). Pris for kaffe/te m. brød: 20 kr. Der er teleslynge i salen. Tilmelding allerseneest d. 5. januar til Frode Larsen på tlf. 86190376 eller via e-mail: fhf@larsen.mail.dk

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Ménière og tinnitus

Kontakt: Kaj Strømgaard Jensen, Sennelsvej 145, Hov, 7700 Thisted, tlf./fax. 97985219
Kontaktperson: 70104929

Kontakt: Ole Madsen, Herluf Trolles Vej 2, 7400 Herning, tlf. 97120388
Kontakt: Tlf. 70 10 49 29

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Vibeke Christensen, Silkeborgvej 65, 8641 Sorring, tlf. 86957296, mobil: 22927296, e-mail: kathrinedal@os.dk

Kontakt: Nelly Thorsen, Ydunsvej 5, 8981 Spentrup, tlf. 86479400, e-mail: thorsen1@mail.dk

Døvblevne

Klub 98-Vestjyden
Formand: Trine Gaarsdahl, Engbjerg 144, 7400 Herning, SMS. 60224080, e-mail: trine.benny@email.dk

Århus Døvblevne Klub
Formand: Bent Jensen, Sonnesgade 14, lejl. 5515, 8000 Århus C, tlf./fax: 86980596, e-mail: bent-jensen@stofanet.dk

Fast mødested, når andet ikke er angivet: Klostergade 37, 2. sal, 8000 Århus C

► Torsdag d. 11. december kl. 18.30 holder vi Juleafslutning med en lækker anretning samt kaffe og småkager. Pris for hele arrangementet er 150 kr. pr. medlem. Vil du være med til en hyggelig aften er der af hensyn til maden sidste frist for tilmelding d. 2. december til formanden.

Hørehæmmede Unge

UHA – Unge hørehæmmedes Aktivitetsklub i Århus (men dækker hele Midtjylland) Hjemmeside: <http://www.horeforeningen.dk/>
uha Formand: Merete Budde, Ringkøbingvej 33 1.tv., 8000 Århus C, mobil: 22 44 05 60, e-mail: uha@horeforeningen.dk

► Lørdag d. 13. december, kl. 18 udenfor Bowling Nord ved Storcenter Nord, Helsingforsgade 6, 8200 Århus N, mødes vi til vores traditionelle Julebowlingturnering. Medlemspris: 100 kr. Prisen inkluderer mad samt bowling. Drikkevarer for egen regning. Gæster betaler fuld pris. Tilmeldingsfristen er overskredet.

HB-medlemmer:

Boris Hemmingsen, Kogtvejshøj 141, 5700 Svendborg, e-mail: nata@webnetmail.dk

Kristian Hansen, Kirkegade 16, 6623 Vorbasse, tlf. 75333314, e-mail: kristiankhansen@hotmail.com

Karl Erik Jensen, Hans Jacobsvej 5, 6760 Ribe, tlf. 75423851, e-mail: karlerikjensen@gmail.com

Fritz Larsen, Møsvråvej 30, 6051

Almind, tlf. 75561804, mobil: 21767201, e-mail: fl@pc.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

ASSENS

Formand: Lars Juul Sørensen, Ny Adelgade 42A, 5610 Assens, tlf. 48412669, e-mail: lars.juul.sorensen@ofir.dk

AABENRAA

Formand: Elsebeth Hansen, Lendemark 52, 6372 Bylderup-Bov, tlf. 74762490, e-mail: lendemark@get2net.dk

BILLUND

Formand: Kristian Hansen, Kirkegade 16, 6623 Vorbasse, tlf. 75333314, e-mail: kristiankhansen@hotmail.com

ESBJERG/FANØ

Formand: Karl Erik Jensen, Hans Jacobs Vej 5, 6760 Ribe, tlf. 75423851, e-mail: esbjerg@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Fritidshuset, Kirkegade 51, 6700 Esbjerg.

FREDERICIA

Formand: Henning Noer, Sofiendalsvej 51, 5500 Middelfart, tlf. 64406599 (kl. 17 – 18), e-mail: noer@stribnet.dk

Fast mødetid og sted: Fredericia Skolen, Mercurvænget 2 i Fredericia
► Hver onsdag kl. 19.30 – 21.30 (dog ikke i skoleferierne) mødes vi. I kantinen til f. eks. kortspil, kriblekryds eller bare en hyggesnak over en kop kaffe, en øl/vand til billige priser. I gymnastiksalen til badminton og bordtennis, og i svømmehallens varmtvandsbassin svømmes eller slappes af. Alle aktiviteter er gratis for medlemmer, også fra andre lokalafdelinger, og i er meget velkomne.
Derudover
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Pensionist-

centret, Jyllandsgade 8 B i Fredericia

► Fredag d. 12. december kl. 18 – 22 holder vi Julefest med lidt god mad, kaffe, julesange og lidt anden underholdning. Pris: 50 kr. ekskl. drikkevarer, som man selv medbringer. Tilmelding senest d. 5. december til Kirsten Brandt, Anavej 29, 7000 Fredericia, e-mail: k@brandt.tele.dk, SMS på 26689184.

FÅBORG-MIDTFYN

Formand: Poul Jørgensen, Banevænget 25, 5750 Ringe, tlf. 62623963 e-mail: poj@5750.dk

HADERSLEV

Formand: Irene Schmidt, Hjortøvej 3, Starup. 6100 Haderslev, mobil: 21669457, e-mail: irene@lildholdt.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Lokale 1 i Bispen i Haderslev.

KERTEMINDE

Formand: Ejner Øbo, Blommehaven 3, 5350 Rynkeby, tlf. 65391548 e-mail: ejbi@dbmail.dk

KOLDING

Formand: Arne Jessen, Julivænget 6, 6000 Kolding, tlf. 75518886, e-mail: arnesj@stofanet.dk
Fast mødested: 1. sal, Slotsgade 22, 1. Kolding. Café 1. sal:
► Den 2. tirsdag i hver måned (undtaget i juni & juli) fra kl. 17.00- 19.00, SAMT
► Den 2. fredag i hver måned (undtaget i juni & juli) fra kl. 10 - 12 er der socialt samvær. Der er mulighed for en hyggesnak, men også en mere fortrolig i et andet rum. Tag gerne en gæst med, med eller uden høreproblemer. Der er altid kaffe på kanden.
Derudover
Fast mødested, når andet ikke er angivet: KUC, Ågade 27 i Kolding.
► Torsdage i december kl. 14 – 17 i Sund By's lokaler

i Klostergade i Kolding kan du møde bestyrelsen samt nogle af de unge mennesker fra Designskolens projekt med at lave nogle ideer til GN ReSound om at gøre høreapparater mindre synlige, og vi byder på kaffe/te. I hele december vil der være udstilling i Sund By's vinduer om ovennævnte samt lidt reklame for Høreforeningen.

► Tirsdag d. 27. januar kl. 19 – 22 på KUC afholder vi Årsmøde 2009 m. dagsorden iflg. vedtægterne. Forslag der ønskes behandlet på Årsmødet skal sendes til formanden senest 14 dage før. Af hensyn til kaffen gerne tilmelding til formanden inden d. 19. januar.

LANGELAND

Formand: Herluf Lykkegaard, Peløkkevej 84, 5900 Rudkøbing, tlf. 62513060, e-mail: herluf@mail.dk

MIDDELFART

Formand: Aida Regel Poulsen, Lyøvænget 31, 5500 Middelfart, tlf./SMS: 51291167, bedst efter kl. 18. E-mail: middelfart@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sognegården v. Middelfart Kirke, Algade 7, Middelfart.
► Torsdag d. 11. december kl. 19 synger vi julen ind. Sangkoret SKJOLD optræder og lægger også op til fællessang. Kaffe/te og kage kan købes for 20 kr. Tilmelding senest d. 7. december til formanden.

NYBORG

Formand: Anna Bettina Hansen, Gl. Vindingevej 332, 5800 Nyborg, tlf. 65302090, e-mail: nyborg@hoereforeningen.dk

ODENSE

Formand: Claus Hansen, Carl Blochsvej 145, 3. tv., 5230 Odense M, tlf. 66137732, fax. 66137732

Træffes bedst efter kl. 17.00. e-mail: cha145cb@hotmail.com
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Bolbro Ældrecenter, Stadionvej 50, 5200 Odense

Torsdag d. 4. december, kl. 19 – 21.30 synger vi som sædvanlig de traditionsrige julemelodier og præst Anette Jørgensen holder juletalet. Vi håber også, at vi igen i år får besøg af de søde Lucia-piger fra for- eningen Norden.

Lørdag d. 17. januar 2009, kl. 12.30 – 18 i Næsbyhoved Skov holder vi Nytårsfest. (Bemærk tidspunkt, se ny køreplan). Der serveres en lækker 3 retters menu med tilhørende vine. Efter mid- dagen dans til levende mu- sik. Tilmelding senest d. 7. januar til Gunnar Schmidt på tlf. 66158288.

SVENDBORG
Formand: Ellen Marie Rosengren, Tvedhaven 115, 5700 Svendborg, tlf. 62216375
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Skallen, Møllergade 99 i Svendborg

Mandag d. 8. december kl. 12 – 15.30 på Café Trold, Gerritsgade 56 i Svendborg, skal vi igen i år have julemiddag m. and og tilbehør, risalamande, kaffe/te med lidt lækkerier. Pris ekskl. drikkevarer, som man selv betaler: 175 kr. Bindende tilmelding senest d. 1. december.

SØNDERBORG
Formand: H. Harry Søn- nichen, Østerkobbøl 36, 6400 Sønderborg, tlf. 74423037, mobil tlf. 40826919, e-mail: harry@stofanet.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Aktivitetshu- set Alléen.

Lørdag d. 13. december, kl. 13 på Alléen er der Lotto med gode gevinster, og med et ønske om en glædelig jul, et godt nytår og et "Vi ses igen"

Lørdag d. 10. januar 2009, kl. 13 til Lotto på Alléen, også i det nye år med gode gevinster.

TØNDER
Formand: Ingeborg Peder- sen, Søndergade 16, 6780 Skærbæk, tlf. 74752916

VARDE
Formand: Søren Peder Sørensen, Langhedevej 12, 6800 Varde, tlf. 75261006
Fast mødested, når andet ikke er nævnt: Medborger- huset, Storegade 57, 1. sal, 6800 Varde

VEJEN
Formand: Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 28, Skibelund, 6600 Vejen, tlf. 75362201, fax. 75362205, e-mail: mette@bangjeppesen.dk

VEJLE
Formand: Fritz Larsen, Måsvråvej 30, 6051 Almind, tlf. 75561804, e-mail: fl@pc.dk
Fast mødested, når andet ikke er nævnt: Vejle Handicapcenter, Kirkegade 11 (gennem porten) eller indgang fra Grønnegade 7, Vejle
Café Méni-Susen, Åbningstid: Onsdag i den første ulige uge i hver må- ned fra kl. 16.00 til 18.00. Sæson: Forår fra jan.-maj og efterår fra sept.-dec. Cafevært: Annelise Madsen og Johnna Kyed.
HyggeCafé, hvor berørte af Ménière, tinnitus eller andre høreproblemer kan komme og få en snak. I øvrigt er alle interesserede er velkomne.

Onsdag d. 3. december er der sidste hyggecafé inden jul. Derfor er vi vært ved lidt til ganen. Så ring til Annelise på tlf. 75650603 eller til Johnna på tlf. 75828101 og meld dig til, senest dagen før. Kom og vær med til kaffe og hygge.

ÆRØ
Formand: Susan Kromann, Enighedsstræde 2, 5960

Marstal, mobil.tlf. 40258477, e-mail: susan- kromann@tdcadsl.dk

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Ménière og tinnitus

Kontakt: Anders Lund, Holmevej 6, 6700 Esbjerg, tlf. 75451322, e-mail: holmevej6@mail.dk

Kontakt: Else Hansen, Hans Jensens Vej 7, 7160 Tørring, tlf. 75 80 18 80
Kontaktpersoner: tlf.70104929
Vil du høre mere om Mé- nière, tinnitus eller lydover- følsomhed? Åben anonym rådgivning på Center for Kommunikati- on og Hjælpemidler, Vestre Engvej 56, 7100 Vejle.

Døvblevne

MHS-klubben
Kontakt: Mette Bang Jeppesen, Kongeåvej 28, 6000 Vejen, tlf./ teksttlf. 75362201, Fax 75362205, e-mail: mette@bangjeppesen.dk

MHS-klubben Fredericia
Formand: Kirsten Brandt, Annavej 29, 7000 Frede- ricia, SMS: 26689124, e-mail: k@brandt.tele.dk

Fredag d. 12. december kl. 18 – 22 deltager vi i Lokal- afdelingens Julefest. Lidt god mad, kaffe, julesange og lidt anden underhold- ning. Pris: 50 kr. ekskl. drikkevarer, som man selv medbringer. Tilmelding senest d. 5. december til Kirsten Brandt, Annavej 29, 7000 Fredericia, e-mail: k@brandt.tele.dk, SMS på 26689184.

Hørehæmmede Børns Forældre

HBF-Klubben Sydvest
Kontaktperson: Lars Bjørn- hardt, Torvegade 126, 6700 Esbjerg, tlf. 75134999,

Mobil. 20264999, e-mail: bjornhardt@email.dk

HBF-klubben Sydøst
Kontaktperson: Unni Bjert- næs Maegaard, Kongshøj Allé 61, 5300 Kerteminde, tlf. 65324733, e-mail: unni@maegaard.dk

HB-medlemmer:

Judith Hansen, Lundeparken 7, st. mf., 3600 Frederikssund, tlf. 60470235, e-mail: hansenju@webspeed.dk

Bolette Østberg, Madvigs Allé 13, 2.th. 1829 Frederiksberg C., tlf. 33310762, e-mail: bolette@ofir.dk

Jan Krogsaa, Boeslundevej 2, 1.sal 2700 Brønshøj, tlf. 39661551, mobil/SMS. 20887209, e-mail: krogsaa@gmail.com

Lisbeth Persson, Midgårdsvej 51, 3700 Rønne, tlf. 56955664

Høreforeningen Lokalfdelinger

ALBERTSLUND
Formand: Christian Des- feux, Galgebakken-Skrænt 4 – 5 B, 2620 Albertslund, tlf. 43624437. e-mail: albertslund@hoere- foreningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Frivilligt Centret, Bygangen 25, 1. sal, Albertslund

Den 2. onsdag i hver måned mellem kl. 19 – 21 har vi ÅBENT HUS m. bl.a. HØRESNAK, hvor du kan blive informeret om alt vedr. høreproblemer, høreap- parater, hjælpemidler, øre- sygdom, m.m. Dette er også træffetid- og sted til for- manden. Har du gode ideer, som andre kan have glæde

af, så lad os høre om dem under hyggelige og ufor- melle forhold. Vi serverer kaffe og te. Der er mulighed for at købe øl og vand.

ALLERØD
Formand: Lonneke Nør- rung, Pinievangen 23, 3450 Allerød, SMS: 40112201, e-mail: lonneke@edb.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Pensionist- huset, Skovensvej 6 i Allerød

BALLERUP
Formand: Jørn Christensen, Baltorpevej 70, 2750 Ballerup, tlf. 60710874, e-mail: ballerup@hoerefor- eningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Ballerup Præstegård, Præstevænget 2 A i Ballerup

BORNHOLM
Formand og hørevejleder: Lisbeth Persson, Midgårds- vej 51, 3700 Rønne, tlf. 56955664. e-mail: lisbeth.persson@privat.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sagahuset, Sagavej i Rønne.

BRØNDBY
Formand: Rita Hørdam Pe- tersen, Højvær 39, 2605 Brøndby, tlf. 36755411, e-mail: broendby@hoerefor- eningen.dk

EGEDAL
Formand: Bruno Jensen, Sigridsvej 25, 3650 Ølstyk- ke, tlf. 47101430, e-mail: bruno.connie@mail.dk

FREDERIKSBERG
Formand: Bolette Østberg, Madvigs Allé 13, 2. th., 1829 Frederiksberg C, tlf. 33310762, e-mail: frederiksberg@hoerefor- eningen.dk

FREDERIKSSUND
Formand: Ole Thinghøj, Tulipanvej 6, 3600 Frederikssund, tlf. 47315504, e-mail: ole.thing@mail.dk

FURESØ

Formand: Alma Vang,
Mølledalen 35, Jonstrup,
3500 Værløse,
tlf. 44660950

GENTOFTE

Formand: Grethe Boisen,
Ordrup Jagtvej 40 B, st. th.,
2920 Charlottenlund, tlf.
39641967, mobil tlf. SMS
2763 3401

GLADSAXE

Formand: John Agerholm,
Rolf Krakes Allé 23, 2860
Søborg, tlf. 39562265,
e-mail: jagerholm@webs-
peed.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Forebyggel-
ses-centret, Søborg Hoved-
gade 200 i Gladsaxe.

GLOSTRUP

Formand: Asta Holm,
Diget 39, 1. tv., 2600
Glostrup, tlf. 6043 1271,
e-mail: glostrup@hoerefor-
eningen.dk
► Lørdag d. 6. december
kl. 14 - 17 i Præstegården,
Hovedvejen 134, dækker vi
op til julehygge med gløgg,
æbleskiver og bankospil. 10
kr. pr. plade. Kom og få del
i de mange gode præmier.
Tilmeldingsfristen er over-
skredet.

GREVE

Formand: Marianne
Carlsen, Bakkeager 6, 2670
Greve, mobil. 21666149,
e-mail: marianne@juul.
mail.dk

GRIBSKOV

Formand: Birgitte Thor-
smøll, Birkevang 223, 3250
Gilleleje, tlf. 48355528,
e-mail: thorsmol@mail.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Frivilligheds-
centret, Holtvej 8 i Græsted.

HALSNÆS

Formand: Finn Østervig
Christiansen, Hillerødvej
102, 3300 Frederiksværk,
mobiltlf. 23449656, e-mail:
elmhillfinn@post.tele.dk

HELSINGØR

Formand: Hans Lind-
Madsen, Mølledammen
7 J, 2980 Kokkedal, tlf.
49193976, e-mail: helsingo-
er@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Fællessalen i
Fiolen, Fiolgade 17 A, Hel-
singør

HERLEV

Formand: Edy Leerbeck,
Vindebyvej 22A, st. tv.,
2730 Herlev, tlf. 44911593,
fax. 44911596, e-mail:
e.leerbeck@mail.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Sognehuset,
Herlev Bygade 38, 1.
(elevator)

► Torsdag d. 4. december,
kl. 14 - 17 i Medborger-
huset, Herlevgårdsvej 18
i Herlev er der gået "JUL i
litteraturen". Mag.art Bente
H. Gjetten tager os med på
en julerejse i litteraturens
verden fra Holberg til Jo-
hannes Møllehave. Denne
eftermiddag er i samar-
bejde med FOF. Pris: 50
kr. inkl. kaffe (betales ved
indgangen).

► Fredag d. 9. januar 2009,
kl. 18.30 - ca. 21.30 i Sog-
nehuset holder vi NYTÅRS-
KUR med terningspil. Der
serveres en platte, kaffe og
småkager. Pris: 100 kr. Drik-
kevarer for egen regning.
Medbring en gave til 25 pr.
næse. Tag en ven eller nabo
med til en hyggelig aften.
Tilmelding senest d. 16. de-
cember til formanden. Obs!
Mindst 20 tilmeldinger er
nødvendig.

HVIDOVRE

Formand: Niels Jensen-
Stroch, Brostykkevej
24, 2650 Hvidovre, tlf.
36785106,
e-mail: hvidovre@hoerefor-
eningen.dk

► Torsdag d. 11. december,
kl. 19 - 21.30 i Aktivitetssal
1, Lille Friheden 1, 2650
Hvidovre skal det handle
om høreapparater - udvik-
ling, anskaffelse, brug og
vedligeholdelse. Civilinge-
niør Loc A Han fortæller

om høreapparater. Vi lejer
et teleslyngeanlæg, og der
vil være kaffe/te og wiener-
brød. Arrangementet koster
20 kroner. Vi glæder os til
at se jer, og vi håber, vi sam-
men kan lave aftenen en
smule julete.

HØJE-TAASTRUP

Formand: Bent Wilsen,
Rødskælvej 23, 2630
Taastrup, tlf. 43522516,
e-mail: wilsen@mail.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Medborger-
huset, Taastrup Hovedgade
71 i Taastrup

► Mandag d. 8. december
kl. 10 - 12 på Trænings-
centret, Espens Vænge er
Emma Jøhl og bestyrelsen
klar med høreomsorg og
rådgivning. Her kan du få
dit høreapparat rensat og
skiftet slanger, og få gode
råd om anskaffelser, bru-
gen, regler og tilskud.

HØRSHOLM

Formand: Pt. ingen.

ISHØJ

Formand: Carl Bjerre,
Bødkerpladsen 25,
2635 Ishøj, tlf. 43535658,
mobil. 23240158, e-mail:
ishoej@hoereforeningen.dk

KØBENHAVN

Formand: Eva Baunsgaard,
Glentemosen 22, 2. tv, 2605
Brøndby, tlf. 43451218

Fast mødested, når andet
ikke er angivet:
Sankt Knuds Vej 36, 1. sal,
1903 Frederiksberg C,
tlf./fax 33247547, e-mail:
LBH.KK@mail.dk , Telefon-
og ekspeditionstid:
Mandag til torsdag, mell. kl.
10-12. Udenfor kontortid
modtager tlf.-svare
besked.

► Lørdag d. 10. januar 2009,
kl. 13 - 21 holder vi Nyt-
årsfest med god mad og le-
vende musik. Medlemspris:
125 kr. Gæstepris: 225 kr.
Medbring selv drikkevarer
og en nytårshat. Max. 27
deltagere. Bindende tilmel-
ding/betaling senest d. 18.
december.

LYNGBY-TÅRBÆK

Formand: Kirsten Vikelsøe,
Hasselvej 69, 2830 Virum,
tlf. 22970252, e-mail:

k.vikelsøe@fasttvnet.dk

Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Sognegår-
den, Stades Krog 9, 2800
Kgs. Lyngby

► Onsdag d. 10. december
kl. 19 er vi tæt på julen, så
vi har lavet et julearrange-
ment, hvor vi skal JULE-
HYGGE.

RUDERSDAL

Formand: Noëlle Morin
Frederiksen, Nørrevang 34,
st. tv., 3460 Birkerød,
tlf. 45810221

RØDOVRE

Formand: Knud Poulsen,
Valhøjs Allé 79, 5. th.,
2610 Rødovre, tlf.

36414471, e-mail: rkpo@

webspeed.dk

Hørerådgivningen

► Hver tirsdag fra kl. 11 -
12, på Cafébiblioteket Mi-
lestedet, Nørrekær 8 i Rød-
ovre af frivillige med egne
erfaringer og viden om
høreproblemer. Der gives
oplysninger om mulighed
for at søge hjælp hos øre-
læge, tale- og høreinstitut,
samt evt. til kommunen.

Kontaktperson: Lokalfde-
lingsformanden.

► Tirsdag d. 16. december
kl. 12.00 holder Høreråd-
givningen juleferie indtil

► Tirsdag d. 13. januar
2009, kl. 11, hvor vi er til-
bage.

Derudover

Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Ørbygård,
Medelbyvej 6, lokale U208,
Rødovre.

► Torsdag d. 4. december,
kl. 19 - ca. 21.30 holder
vi Juleadventshygge med
"døvepræst" Peter Han-
sen. Kaffe/te, æbleskiver
og julegodter. Pris: 25 kr.
Øl og sodavand betales af
egen lomme. Julelotteri: 1
lod - 4 kr. 3 lodder - 10
kr. Fri entre. Tilmelding til
formanden. Herefter er der
juleferie, men I opfordres
til at sætte X i kalenderen,
og I indkaldes hermed til

► Torsdag d. 5. februr 2009,
hvor vi afholder Årsmøde
m. dagsorden iflg. vedtæg-
terne.

TÅRNBY

Formand: Liselotte Nielsen,
Hørby Allé 8, 2770
Kastrup, tlf. 32509061,
e-mail: hh@nielsen.mail.dk

► Tirsdag d. 2. december
kl. 19 i Foreningscenteret
"Postkassen", Amager
Landevej 71 mødes vi til
Julehygge med gløgg og
brune kager m.v. Der vil
blive lejlighed til at synge
de gode julesange, og få en
god snak ved bordene. Øl/
vand kan købes. Tilmel-
ding nødvendig, ring eller
mail derfor straks til Erik
Hansen på tlf. 32532762,
e-mail: dd-eh@stofanet.dk
eller til formanden.

VALLENSBÆK

Formand: Hanne Jespersen,
Tandrupvej 7, 2665
Vallensbæk Strand,
tlf. 43734265, e-mail:
vallengsbæk@hoereforenin-
gen.dk

Høreforeningen - Klubber - Kontaktpersoner

FILMKLUBBEN

Fredage kl. 14.30 - 17.30 på
Skt. Knudsvej 36, 1., 1903
Frederiksberg.

Kontaktperson: Arne Bles-
sing, Jernbane Allé 16,
st. th., 2720 Vanløse, tlf.
38790150,
SMS. 24262033

► Fredag d. 12. december:
Julehygge med gløgg, æble-
skiver m.v.

Døvblevne

Klub Hellerupperne

Formand: Peter Lundh,
Hellerupvej 4, 3. th., 2900
Hellerup, e-mail: peter_
lundh@webspeed.dk

Klubbens formål er at
samle døvblevne og svært
hørehæmmede samt pårø-
rende i alle aldre til samvær
med ligestillede. Har du lyst
til at indgå i det sociale sam-

vær, er du velkommen i vor klub – kontakt venligst bestyrelsen. Et minimum af kendskab til tegn-støttet kommunikation (TSK) er påkrævet.

Klub Beethoven

Formand: Niels Garboe, Hyrdevej 8, 3060 Espergærde, tlf. 27357510, fax. 32120615 e-mail: niels@garboe.eu
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Kommunikationscenteret, Skansevej 2D, lokale 223, plan 2, 1.t.v., 3400 Hillerød
► Tirsdag d. 2. december, kl. 19 – 22 er det sidste gang vi skal øve inden jul, så mød op, så vi kan øve juletegn. Bagefter er der lidt julehygge m. kaffe/te og blødt brød. Husk datoen.

Torsdagsklubben

En klub for alle med interesse for Mund- og Håndsystemet samt visuel kommunikation (støttetegn m.m.) Formand: Karin Sørup Rasmussen, Ruten 173, 1. dør 4, 2700 Brønshøj, tlf. 38817485, (helst aften), SMS. 61466530, e-mail: karinsrasmussen@hotmail.com
Kontaktperson: Lisbeth Strange Johansen, Ringtoften 51, st.tv., 2740 Skovlunde, SMS: 21247903, e-mail: lsjoh@mail.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Frankrigsgade 4, 2300 Kbh. S.
Møde i ulige uger torsdag kl. 18.30 – 21.30, hvis ikke andet er angivet.
► Torsdag d. 4. december skal vi julehygge med æbleskiver og gløgg. Husk! Det er denne aften sidste chance for at betale 130 kr. pr. person til
► Lørdag d. 13. december kl. 13 – 17 hvor vi holder Julefrokost. Bindende tilmelding og betaling var d. 4. december.

Club 88 (for hørehæmmede i den erhvervsaktive alder). Kontakt: Inge-Lise Blixt, Bodilsgade 6, 4. tv., 1732 Kbh. V, tlf. 33228314, e-mail: inge-lise.blixt@ab-bisp.dk og Kirsten Sørensen, Store Møllevej 20, 1. tv., 2300 Kbh. S, tlf. 32577853.
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sankt Knuds Vej 36, 1, kl. 19.00, tirsdag i lige uger, hvis ikke andet er oplyst.
► Lørdag d. 6. december, kl. 14 afslutter vi sæsonen med en lille Julebuffet. Pris ekskl. drikkevarer: 150 kr. Kom med godt humør og en lille julegave. Tilmelding var senest d. 25. november.

Ménière og tinnitus

Kontakt: Bent Wilsen, Rødkælkevej 23, 2630 Taastrup, tlf. 43522516, e-mail: wilsen@mail.dk
Kontaktpersoner: tlf. 70104929

Kontakt: Jørgen Rasmussen, Boulevarden 39, 4760 Vordingborg, tlf. 55373896, e-mail: jr39@webspeed.dk

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Ulrik Sørbye Friis, Stærevej 7, 2970 Hørsholm, tlf. 45761904, e-mail: usf@hbf-kbh.dk

REGION
SJÆLLAND

HB-medlemmer:

Karl Dirksen, Hørhaven 13, 4300 Holbæk, tlf. 59440023, e-mail: kalinga@mail.tele.dk

Svend Stennicke Larsen, Lyngvej 34, Ny Fløng, 2640 Hedehusene, tlf. 46560307, fax. 46560337, e-mail: stennick@post5.tele.dk

Lars Bo Ammitzbøll, Reedtzholmvej 49, 4700 Næstved, tlf. 55440956,

e-mail: lba@post9.tele.dk
Ib Petersen, Blåbærvej 14, 4735 Mern, mobil: 40 86 74 82
e-mail: taxaib@mail.tele.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

FAXE

Formand: Jørgen Solmose, Ådalen 9, 4690 Haslev, tlf. 56315064, e-mail: gjsolmose@stofanet.dk

GREVE

Formand: Susanne Baunsgaard, Lundegårdsparken 9, Tune, 4000 Roskilde, tlf. 46137771

GULDBORGSUND

Formand: Pt. ingen.

HOLBÆK

Formand: Karl Dirksen, Hørhaven 13, 4300 Holbæk, tlf. 59440023, e-mail: holbaek@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Elisabethcentret, Carl Reffsvej 2 – 4 i Holbæk.
► Tirsdag d. 9. december, kl. 14 – 16 skal vi høre om Dirch Passer ved et foredrag af Jens Jørgensen. Vi kan forvente en morsom beretning om Dirchs liv. Det er samtidigt årets sidste møde, derfor benytter vi også dagen til at ønske hinanden god jul og godt nytår. Kaffe m. brød: 30 kr.

KALUNDBORG

Formand: Rosa Abrahamsen, Nyvangsvej 28, st. th., 4400 Kalundborg, tlf. 59516945
► Torsdag d. 11. december, kl. 14 – 16 afholder vi et Julemøde, hvor Ulrik Vestenaa vil være med. Der er bortlodning af juledekorationer, og vi synger julesalmer.

KØGE

Formand: Inge Boisen, Gymnasievej 81,3, th., 4600 Køge, tlf. 56660989, e-mail: boiseni@mail.tele.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Teaterbyg-

ningen, Bag Haverne 1 i Køge

► Mandag d. 15. december, kl. 17.30 (bemærk datoen) på Skipperkroen på Havnene i Køge holder vi ”Julefrokost Traditionel” med forskellige sild, lune retter, ost og risalamande. Medlemspris: 100 kr. Gæstpris: 235 kr. Drikkevarer og evt. kaffe IKKE inkl. Tilmeldingsfrist er overskredet, men hør om der evt. stadig er plads hos Jan/Eva på tlf. 43690942, e-mail: jeru@youmail.dk

LOLLAND

Formand: Henning Johansen, Reimersgade 1, 4900 Nakskov, tlf. 54951501, fax. 54951511, e-mail: hen.johansen@gmail.com
► Onsdag d. 10. december, kl. 14 – 16.30 i Skovridergården, Svingelen, Nakskov holder vi det traditionelle Julemøde med underholdning af Klaus Frost Jensen m. pianist. Der er teleslynge. Der serveres kaffe m. kage. Pris: 50 kr. Tilmelding til taxakørsel inden for bygrænsen samt til arrangementet senest d. 3. december til formanden.

NÆSTVED

Formand: Lars Bo Ammitzbøll, Reedtzholmvej 49, 4700 Næstved, tlf. 55440956, e-mail: lba@post9.tele.dk
► Tirsdag d. 2. december kl. 13 på Sct. Jørgens Sognegård holder vi, igen i år, julefrokost med hjemmelavet julebuffet. Vi skal spille banko med fine sponsorgaver, vores lokale præst Christina Feddersen vil fortælle et juleeventyr, og vi vil synge julesalmer. Vi håber, vi får en hyggelig eftermiddag. Tilmeldingsfristen er overskredet.

ODSHERRED

Formand: Kirsten Terp Hansen, Bispevej 30, 4500 Ods herred, tlf. 59912350
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Pakhuset i Nykøbing Sjælland.

► Onsdag d. 10. december, kl. ?? holder vi vores hyggelige Julemøde, hvor Husorkesteret garanteret vil bringe os i den rette julestemning med deres dejlige musik og sange. Der serveres gløgg og æbleskiver, og der er som sædvanlig lotteri om juledekorationerne.

RINGSTED

Formand: Kurt Christensen Vilhelm Andersensvej 20, 1. tv., 4100 Ringsted, tlf. 57611141, Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sognegården, Klostervænget 2 A, Ringsted
► I december og januar har vi ingen arrangementer, så god jul og godt nytår. For at sikre at det sker rettidigt, så indkaldes hermed til
► Lørdag d. 7. februar kl. 14, hvor vi afholder Årsmøde m. dagsorden iflg. vedtægterne.

ROSKILDE

Formand: Svend Stennicke Larsen, Lyngvej 34, Ny Fløng, 2640 Hedehusene, tlf. 46560307, fax. 46560337, e-mail: stennick@post5.tele.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sct. Maria Park, Frederiksborgvej 2 i Roskilde.
► Lørdag d. 6. december, kl. 13 – 17 ”Julen sig nærmer ..”, så bestyrelsen indbyder til Julearrangement. Igen med en julefrokost med alt hvad hjertet (og maven) kan begære, også risalamande med mandelgave. Vi slutter med kaffe, småkager, julekna, og en julefortælling. Medlemspris inkl. drikkevarer (øl, vand, brændevin): 125 kr. Gæstpris: 250 kr. Tilmelding senest d. 28. november til formanden. Hermed siges der glædelig jul og godt nytår. Vi ses igen
► Torsdag d. 15. januar, hvor vi får af en konsulent fra Det Kriminalpræventive Råd i Roskilde Politi.

SLAGELSE

Formand: Agnes Munkhøj Nielsen, Kildevænget 4, 4200 Slagelse, tlf. 98143045
e-mail: flemagnes@stofa-net.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Bibliotekets store sal, Stenstuegade 3 i Slagelse.

SOLRØD

Konstitueret formand: Britt Nissen, Boghvedemarken 58, 2680 Solrød, mobil. Kun SMS
e-mail: solroed@hoereforeningen.dk

SORØ

Formand: Finn Grønholt, Søndergade 25, 2. tv., 4180 Sorø, tlf. 57820620
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Kaarsberg-centret, Dr. Kaarsbergvej 3 i Sorø
► Tirsdag d. 2. december, kl. 13 holder vi Julefrokost, hvor Niels Steen Jensen fortæller om sin skoletid på Sorø Akademi. Organist Solveig Bjergkvist deltager med sit børnekor, og spiller til fælles julesange, og der serveres stor julefro-

kost. Medlemspris, inkl. julefrokost, 1 gl. vin/øl/vand, kaffe og småkager: 150 kr. Gæstpris: 175 kr. Tilmeldingsfristen er overskredet, men ring og hør om der stadig er plads på tlf. 57833368.

STEVNS

Formand: Eva Nielsen, Storedalsvej 3, Tommestrup, 4660 St. Heddinge, tlf. 56502063, e-mail: klinthytten@mail.dk
► Onsdag d. 3. december, kl. 18 på Redningsberedskabsgården, Frøsløvej 36, 4660 St. Heddinge holder vi igen i år julefrokost til en pris af 100 kr. pr. person, og det er tilladt at tage en ledsager med. Drikkevarer kan købes til rimelige priser. Efter spisningen er der fælleshygge med overraskelser. Tilmeldingsfristen er overskredet.

VORDINGBORG

Formand: Jørn Nielsen, Ildervænget 4, Nyråd, 4760 Vordingborg, tlf. 55372186, e-mail: jeje@nyraad.net

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Ménière og tinnitus

Kontakt: Jørgen Rasmussen, Boulevarden 39, 4760 Vordingborg, tlf. 55373896, e-mail: jr39@webspeed.dk

Kontakt tlf. 70104929

Døvblevne

Kontakt: Jørgen Føhns, Boholtevej 15, 2. tv., 4600 Køge, teksttlf. 56654386, e-mail: foehnsbase@mail.tele.dk

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Helle Larsen, Frensensvej 7, 4200 Slagelse, tlf. 58267175, e-mail: pelle@larsen.mail.dk

Gudstjenester

Øst for Storebælt

Frederiksberg – højmesse – søndag den 14. december

(3. sø. i advent) kl. 10.30. Sankt Lukas Kirke, Chr. Richardsvej 1-3
1951 Frederiksberg C. Peter Hansen. Transport: henv. t. Sct. Lukas Kirkes Kontor, Chr. Richardsvej 2, st. tv., 1951 Frederiksberg C.
(ma-fr 9-13, to +16-18) Tlf. 35 35 14 23, fax: 35 36 14 22
e-mail: sctlukas.sognfrederiksberg@km.dk

Vest for Storebælt

Hemmet – tirsdag, den 2. december 2008

kl. 14:30 i Hemmet kirke (Gammel Landevej 38A, 6893 Hemmet)
Tekstning, teleslynge, trykt prædiken.
Prædikant: Kontaktprester Martin Jensen
Tilmelding til gratis kirkebil, tlf. 97 37 50 98 eller e-post: marj@km.dk Høvevenlig gudstjeneste arrangeret af Kontaktprester Martin Jensen i samarbejde med Høreforeningen, Ringkøbing-Skjern Lokalafdeling.

Odense – søndag, den 7. december 2008

kl. 10:00 i Vollsmose kirke (Vollsmose Allé 8, 5240 Odense NØ)
Tekstning, teleslynge, trykt prædiken.
Prædikant: Kontaktprester Tommy Hegner
Kirkebil, tlf. 66 10 32 78 eller e-post: vollsmose.sogn@km.dk
– senest fredag. Høvevenlig gudstjeneste arrangeret af Kontaktprester Tommy Hegner

Vildbjerg – onsdag, den 24. december (juleaften) 2008

kl. 11:00 i Vildbjerg kirke (Kirkegade, 7480 Vildbjerg)
Tekstning, teleslynge, trykt prædiken, TSK-tolket gudstjeneste (Tegnstøttet Kommunikation). Prædikant: Kontaktprester Asger Grove Korsholm. Høvevenlig gudstjeneste arrangeret af kontaktprester Asger Grove Korsholm

Revninge – onsdag, den 24. december (juleaften) 2008

kl. 15:00 i Revninge kirke (Revninge Bygade 115, 5350 Rynkeby)
Teleslynge, TSK-tolket gudstjeneste (Tegnstøttet Kommunikation). Prædikant: Kontaktprester Jørgen R. Frey.
Tilmelding til kirkebil, tlf. 65 39 10 98 eller e-post: jrf@km.dk.
Høvevenlig gudstjeneste arrangeret af kontaktprester Jørgen R. Frey

Revninge – fredag, den 26. december (2. juledag) 2008

kl. 10:00 i Revninge kirke (Revninge Bygade 115, 5350 Rynkeby)
Tekstning, teleslynge, trykt prædiken. Prædikant: Landsdelspræst Søren Skov Johansen. Gudstjeneste i samarbejde med kontaktprester Jørgen R. Frey Kaffe i våbenhuset efter gudstjenesten (gratis).
Tilmelding til gratis transport, tlf. 65 39 10 98 eller fax. 65 92 30 64 eller e-post: jrf@km.dk eller SMS: 29 66 06 50.

FrontRow gør det til en leg at høre i timen

FrontRow sound field er et lydsystem, der hjælper alle i klassen med at høre - også skolebørn med nedsat hørelse.

frontrow™
Hør bedre, lær mere!

))))))PhonicEar®

Kongebakken 9 • 2765 Smørum • Tlf.: 3917 7101 • E-mail: mail@phonicear.dk
Web: www.phonicear.dk

Høreforeningen

Høreforeningen er en handicaporganisation, der varetager over 800.000 danskeres interesser på høreområdet.

Høreforeningen arbejder for at forbedre livsvilkårene for børn, unge og voksne med nedsat hørelse, for døvblevne, CI-opererede og mennesker med tinnitus, meniere eller andre lyd- og høreproblemer.

Høreforeningen arbejder for at forebygge støjskader.

Høreforeningen informerer om ørets sygdomme, lyd- og høreproblemer, hjælpemidler mv. og støtter medlemmerne i at håndtere en tilværelse med lyd- og høreproblemer bl.a. gennem rådgivning og netværksgrupper.

Høreforeningen har politisk og socialt aktive lokalafdelinger i alle landets kommuner.

Kontingent:

Kontingent: 250 kr. årligt.

Familiemedlemsskab: 375 kr. årligt.

Landsformand: Søren Dalmark

Sekretariatet

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre,

e-mail: mail@hoeforeningen.dk

Telefon: 36 75 42 00

Telefax: 36 38 85 80

Teksttelefon: 36 38 85 72

Giro: 7 00 20 17

Telefontid: hverdage kl. 10-14

www.hoeforeningen.dk

Sekretariatets medarbejdere:

Pia Mikkelsen, sekretariatsleder

Jane Hochheim, bogholder

Birgit Hansen, regnskab

Helle Simonsen, medlemsafdelingen

Birgitte Colberg, kontorassistent

Ane Schneidermann, netværksgrupper

Joan Klindt Johansen, netværksgrupper

Birgit Rasmussen, ledelsessekretær

Mette Lundgaard, webmaster

Mette Bønneland, kommunikationsansvarlig

Tolkeformidlingen:

Tolkeformidlere Lisbeth Helgogaard og

Ulla Monrad, telefon: 36 38 85 76,

Teksttelefon: 36 38 85 72, Telefax: 36 38 85 80.

E-mail: tolkeformidling@hoeforeningen.dk

Telefontid: mandag-torsdag 8-15, fredag 8-14

hørelsen

er medlemsblad for Høreforeningen.

Bladet udkommer omkring den 1. hver måned undtagen juli og august. Synspunkter i

bladet står for forfatterens

egen regning og deles ikke

nødvendigt af foreningen.

Redaktionen forbeholder sig

ret til at bearbejde og forkorte

læserindlæg og artikler.

Redaktør: Irene Scharbau

☐ **Ja tak, jeg vil gerne være medlem af Høreforeningen:** (sæt X)

☐ **Ja tak, send mig yderligere information om Høreforeningen**

Fulde navn:

Fulde adresse:

Postnr. og by:

Kommune:

E-mail:

Tlf./fax/ ell. skr.tlf.:

moblnr:

Cpr. nr:

(adgangskode til hjemmeside)

Jeg/vi (sæt gerne flere krydser) er hørehæmmet: ☐ er svært hørehæmmet/døvbleven: ☐ har CI: ☐ har Tinnitus: ☐ har Mènière: ☐

er støjfølsom: ☐ er pårørende: ☐ er i arbejde: ☐ er under uddannelse: ☐ er arbejdsledig: ☐ er førtidspensionist: ☐ er på efterløn: ☐

er folkepensionist: ☐ andet: _____

Ønskes familiemedlemsskab udfyldes nedenstående:

Ægtefælles/samlevers navn

cpr. nr:

Har hørehæmmet barn/børn: ☐ barn/børn har CI: ☐

Barnets navn:

cpr. nr:

høretab:

db

Andre børn: Navne:

cpr. nr:

cpr.nr:

dato:

Underskrift:

 høreforeningen

Send kuponen i lukket kuvert til: Høreforeningen, Sekretariatet, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre

Oticon ♦ Epoq

Visse ting kan forandre din verden – for altid

Forestil dig et høreapparat, der kan give et dig en naturlig, umiddelbar høreopfattelse i flere dimensioner! En smuk drøm? – Den drøm er virkelighed nu og hedder Oticon Epoq

Hør verden, som det er meningen, den skal lyde

Epoq høreapparaterne på højre og venstre side arbejder sammen trådløst og koordinerer den digitale bearbejdning af lydindtrykkene, således der opnås et helt naturligt lydbillede, som gør dig i stand til meget præcist at lokalisere lydene omkring dig.

Din trådløse forbindelse til verden

Oticon Streamer kan trådløst forbinde dine Epoq høreapparater og mobiltelefonen med hinanden. Med et enkelt tryk på Streameren besvarer du nemt og effektivt et mobiltelefon opkald, uden at du skal til at stille på høreapparaterne eller tage dem af.

Streameren kan yderligere tilsluttes enten via Bluetooth eller via kabelforbindelse til TV, radio, mp3 afspiller og pc, således at du uden besvær kan nyde og få gavn af den moderne teknologi.

Epoq – din trådløse forbindelse til en verden af lyd

PHONAK

Phonak informerer

Få det bedste ud af dine høreapparater

Den søde juletid står snart for døren. Familien skal samles. Der skal snakkes festligt omkring julebordet, og der skal danses omkring juletræet. Hvad ville være mere ærgerligt end at gå glip af det halve, fordi ens høreapparater ikke virker helt optimalt?

Men det er selvfølgelig ikke kun her op til juletiden, at det ville være ærgerligt ikke at få det hele med. En god daglig pleje af ens høreapparater hører med for at få det bedste ud af dem. Vi kommer her med et par gode tips.

Beskyt dine høreapparater mod snavs

Høreapparaterne må kun berøres med tørre og rene fingre. Mikrofonåbningerne er mindre end en halv millimeter, så de kan blokeres af selv den mindste smule snavs.

Rengør høreapparaterne forsigtigt

Tør høreapparaterne med en tør, blød klud. Brug aldrig andre rengøringsprodukter end de, der er specielt udviklet til høreapparater.

Sørg for en god, daglig ørehygiejne

Sørg for dine ører er rene. Hvis lydstyrken mindskes, kan det være, fordi lydudgangen eller voksfilteret er lukket til af ørevoks eller snavs. Derfor bør ørevoks fjernes dagligt fra høreapparaterne eller ørepropper. Det er især i-øret apparater, som er følsomme overfor ørevoks, fugt og snavs.

Beskyt høreapparaterne mod fugt

Husk altid at tage høreapparaterne ud før badning.

Undgå kontakt med hårspray og makeup

De fine partikler fra makeup, hårspray og lignende kan let blokere de små mikrofonåbninger. Tag derfor altid høreapparaterne af, inden du bruger denne type produkter.

Undgå hårde slag og stød

Beskyt høreapparaterne mod varme

Phonak har udviklet en serie rengøringsartikler specielt til høreapparater – C&C Line. Serien er komplet og kan bruges til både i-øret og bag-øret apparater. Produkterne kan købes på vores webbutik www.phonak-butik.dk. Mangler du information omkring pleje/vedligeholdelse af dine høreapparater, kan din høreapparatilpasser altid hjælpe dig. Derudover er der meget nyttig information at hente på vores hjemmeside, og du er også velkommen til at ringe til os og få tilsendt brochurer med gode råd om pleje og vedligeholdelse samt fejlfindingsguider.

Til sidst vil alle vi fra Phonak ønske dig og dine kære en varm og dejlig jul. HO HO HO.